

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Pošno-čkovni račun številka 10.603

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.

Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Bakle plamene ...

Po vsej slovenski zemlji so se letos vršili in se še vršijo veličastni mladinski in narodni tabori, polni razgibanosti in viharnega navdušenja. Te tabore pa prireja večinoma slovenska katoliška mladina, da dokaže svetu svoje versko prepričanje in enotnost ter neomajno zvestobo do svojega naroda in države. Širom naše lepe domovine vstajajo naši fantje in dekleta, da vsemu svetu povedo, da si ne puste kratiti svojih pravic; da pred vsem svetom pokažejo, kako visoko spoštujejo tiste svoje moške, ki so jim pokazali prave smerice in jih vodijo po pravi poti skozi življenje. Strnila se je naša vrla mladina v močne organizacije fantovskih odsekov in dekliških krožkov, da v okviru močne organizacije na teh taborih poudari svojo moč in da dokaže, da je ni sile, ki bi jo pomandrala. Naši fantje in dekleta ponosno in samozavestno korakajo v bodočnost, pripravljeni doprinesti žrtve za svoje prepričanje in storiti vse za uresničenje svojih vzorov. Nikoli se ne bodo ustrašili še tako silovitega viharja. Na potu jim svetijo vzori naših velikih mož, ki so jih navduševali za krščanska načela.

Prihajajo ti možje med svoje ljudstvo; med može in žene, med fante in dekleta. Prihajajo med narod, ki jih sprejema z viharjem navdušenja, katero se razliva po naših naseljih in vaseh in se povsod spreminja v čut ljubezni in hvaležnosti. Pozdravlja naša mladina svoje voditelje ter jim prisega neomajno zvestobo in ljubezen.

Letošnji tabori so deloma za nami. Prišli so sveže ideje med naše ljudstvo; naše vasi so se prerodile v novem navdušenju. Povsod se odsvita žar njih bakel, ki v žarki luči kažejo vsemu svetu, da bomo Slovenci tudi v bodoče vedno složni med seboj. Kakor doslej bomo tudi posilmal neomajno stali na braniku naših krščanskih načel, ki edino osrečujejo tako celokupni narod kakor poedinca. Prihajali pa so na tabore tudi starčki in ženice; očetje in matere, ki so se s ponosom ozirali po svojih mladcih, ki so s tako samozavestjo nastopali pod svojimi prapori. Vedo naši ljudje, da je njihova mladina na pravi poti; da se lahko zanesejo nanjo in da jih nikoli ne bo varala.

Bakle plamené! Z mogočnim odsevom gori navdušenje v srcih naše mladine, ki je te bakle prižgala na letošnjih taborih. Plamené bakle prosvetnih in narodnih taborov, kojih odmev je tako silen, da je razgibal sleherno slovensko vas. Na teh taborih, ki jih je naša mladina pripravljala s takim navdušenjem, se je pokazala vsa ona disciplina in vzajemnost, ki je predpogoj za dobro in uspešno delo v javnem življenju. Vsa tista moč, ki je bila

Obmejni tabor na Prevaljah 25. septembra

Narodni obmejni tabor na Prevaljah dne 25. septembra je največje važnosti v sedanjih resnih časih. Glavni taborni govornik bo naš voditelj dr. Anton Korošec. Govorili pa še bodo: minister dr. Miha Krek; senatorja dr. Franc Schaubach in Franc Smodej in urednik »Slovenca« dr. Alojzij Kuhar. Tabor bodo oznanili na predvečer kresovi. V nedeljo ob osmih bo sprejem gostov na kolodvoru. Do devetih prihod skupin na zbirališče. Ob 9.30 spreved na zborovališče. Ob 10.15 cerkveni govor (dekan Hornböck). Ob 10.30 sv. maša pred cerkvijo. Med sv. mašo pojejo združeni cerkveni pevski zbori. Tabor bo otvoril ob enajstih prevaljski g. župan Kugovnik. Po govorih kot zaključek

pesem »Hej Slovenci!« in razhod v organiziranih skupinah. V slovesnem sprevedu naj pokaže vsaka župnijska skupina posebnost svoje fare! Na narodni tabor na Prevaljah so poleg ljudskih množic s Koroške in vse Slovenije vabljeni poleg JRZ vsa društva, včlanjena v Narodnem odboru; obe Prosvetni zvezi s svojimi društvi, Zveza fantovskih odsekov s svojimi odseki, Zveza dekliških krožkov s svojimi krožki, Slovenska straža, Kmečka zveza, Galska zajednica, Zadruga zveza s svojimi zadrugami, Zveza združenih delavcev, Slovenska katoliško akademsko starešinstvo, Dijaška zveza, Sedejeva družina itd.

Važni dogodki pred drugim sestankom Chamberlain-Hitler

Na drugi strani poročamo, da se bo odločila usoda Češkoslovaške 20. septembra na drugem sestanku Chamberlain-Hitler v Godesbergu pri Kölnu ob nemški reki Reni. Pred tem odločilnim sestankom je treba omeniti, da je pozval zadnje nedeljo, 18. septembra, češkoslovaški ministrski predsednik dr. Hodža po radiu češkoslovaško javnost, naj se zadrži mirno ter spoštuje red. Poudaril je, da je vlada Češkoslovaške na braniku popolne nedotakljivosti države. Plebiscit po izjavi dr. Hodže je na Češkoslovaškem nesprejemljiv, pač pa je uresničenje avtonomije na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji na dobri poti. — V nedeljo je obiskal Mussolini Trst, kjer je imel na trgu Edinosti pred 150.000 poslušalci težko pričakovani go-

vor. Glede Češkoslovaške je rekel: Za vprašanje, ki razburja Evropo, je samo ena rešitev, izražena z eno besedo, namreč plebiscit za vse narode, ki so bili prisiljeni v meje češkoslovaške države. Če se pa to ne bo zgodilo, morejo nastati splošne svetovne fronte za ali proti Pragi in je treba tudi vedeti, da je Italija za ta primer že določila svoje stališče. — Francoski ministrski predsednik Daladier in zunanji minister Bonnet sta odpotovala zadnje nedeljo z letalom v London na posvet z angleškimi državniki. Francija je na stališču, da pristane na plebiscit, če bi se tozadevno uklonila tudi Praga. — Mažarska vlada je poslala Češkoslovaški protest, ker je Češkoslovaška zavarovala svoje meje napram Mažarom z oboroženo silo.

Od Hitlerja zamišljeni plebiscit za Češkoslovaško

Po časopisnih vesteh je sporočil kancler Hitler angleškemu ministrskemu predsedniku naslednje zamisel plebiscita za Češkoslovaško:

1. V Češkoslovaško naj se takoj pošlje mednarodna komisija, ki naj zagotovi red in mir v sudetsko-nemških pokrajinah.
2. Češkoslovaška policija in češkoslovaška vojska se morata umakniti iz vseh nemških in mešanih pokrajin.
3. V najkrajšem času, najkasneje v še-

stih mesecih, naj se izvede plebiscit. Pokrajine, v katerih bi se 80% prebivalstva izreklo za priključitev k Nemčiji, bi Nemčija zasedla, v ostalih sudetsko-nemških pokrajinah pa naj bi se uvedel kantonalno-avtonomni sistem.

4. Češkoslovaška se mora odpovedati vsem svojim obrambnim zvezam. Za njene bodoče meje bi jamčila Nemčija in vse sosedne države, razen tega pa še Anglija, Francija in Italija.

nekdaj siloma zadržana, ki so jo povsod zatirali, nikoli pa ne popolnoma zatrli, vsa tista moč je z vso sproščeno silo planila na dan. In danes ponosno plapolajo zastave fantovskih odsekov, ki se zavedajo svoje važne in vzvišene naloge: preroditi slovenski narod v duhu vzajemnosti in vztrajno-

sti v borbi proti skritim sovražnikom, ki bi radi spodkopali tla krščanskemu svetovnemu nazoru. Dokler bomo imeli s katoliškim duhom prežeto, neustrašeno in borbeno mladino, dotlej se nam ni treba bati propada, dotlej bomo rastli v zdravju in moči. Pozdravljena taka mladina!

Kockanje za usodo Češkoslovaške

Dogodki koj po Hitlerjevem govoru

V zadnji številki »Slov. gospodarja« smo objavili glavne misli iz govora nemškega kanclerja Hitlerja ob sklepu letnega kongresa narodnosocialistične stranke v Nürnbergu, v katerem je zahteval samoodločbo ali plebiscit za ozemlje, na katerem prebiva ob robih češkoslovaške države tri in pol milijona Nemcev. Hitlerjev govor so poslušali sudetski Nemci po radio v dvoranah ter na trgih. Kakor hitro so čuli iz kanclerjevih ust, da je za njimi Nemčija, so začeli v skupinah manifestirati, razgrajati in napadati predstavnike oblasti. Na mah so zaplapolale zastave s kljukastim križem, ponekod so množice celo navalile na urade, da bi se polastile oblasti. V noči na 13. september so se posluževali Nemci prvič, odkar se rešuje njih vprašanje v okvirju češkoslovaške države, orožja pri spopadih. Izgredi v noči 13. in 14. septembra do opoldne so zahtevali 23 mrtvih, in sicer 9 sudetskih Nemcev in 14 Čehov. Ranjeni so bili 3 vojaki, 17 orožnikov, 24 policistov, 15 policijskih stražnikov in 2 financarja.

Vlada razglasi obsedno stanje

Kakor je razvidno iz prednjega poročila, Hitlerjev govor ni povzročil samo manifestacij in demonstracij, ampak prav nevarno prelivanje krvi in oborožene navale na urade ter zastopnike oblasti. Češkoslovaška vlada pod predsedstvom predsednika republike dr. Beneša je bila prisiljena, da je izdala stroge naredbe in je proglašala obsedno stanje v vseh pokrajinah, kjer so izbruhnili nemiri. Gre za osem pokrajev. Istočasno je prepovedala vlada do nadaljnjega vsa politična in nepolitična zbiravanja, vse sprevide in slične prireditve. V vseh pokrajinah, v katerih je proglašeno obsedno stanje, je uveden tudi preki sod. V te pokrajine so bila poslana znatna ojačenja orožnikov ter vojaštva, tako da sta bila zajamčena red in mir.

Odgovor sudetskih Nemcev na ukrepe vlade

V okrajih, v katerih je bil proglašen preki sod, je zavlada 14. septembra popoldne popoln mir. Vodstvo sudetskonemške stranke se je sestalo 13. sept. v Chebu in je poslalo ministrskemu predsedniku dr. Hodži brzojavno zahtevo, ki se glasi: Vlada mora takoj preklicati preki sod v vseh okrajih z nemškim prebivalstvom ter razen tega umakniti državno policijo iz vseh okrajev z nemško večino prebivalstva. Policijska oblast naj preide na občinske predstojnike in župane, ki naj v bodoče skrbijo za mir in red. Število orožništva in ostalih organov javne varnosti naj se zmanjša na običajno stanje ter se z župani in občinskimi predstojniki sporazumejo, da se bo preprečilo nadaljnje prelivanje krvi. Vojaštvo je treba takoj potegniti v vojašnice ter ga strogo ločiti od civilnega prebivalstva. Če te zahteve ne bodo v šestih urah izpolnjene, objavljene in razglašene po radiu, odklanja vodstvo sudetsko-nemške stranke vsako odgovornost za nadaljnji razvoj dogodkov.

Prekinitev vseh stikov Nemcev z vlado

Praška vlada tej zahtevi sudetskih Nemcev ni mogla ugoditi in ni ukinila prekega

soda, zato je voditelj sudetskih Nemcev Henlein sporočil 14. septembra zjutraj ministrskemu predsedniku dr. Hodži, da prekinja vsa pogajanja z vlado ter je tudi razrešil zastopstvo sudetskonemške stranke, kateremu je bila poverjena naloga, da se pogaja z vlado. Omenjenega dne sta prenehala izhajati v Pragi dnevno in tedensko glasilo sudetskih Nemcev. Vse arhive stranke sudetskih Nemcev so prepekljali 14. septembra iz Prage v Cheb.

Dva kraja proglasila spojitve z Nemčijo

Omenjeno obsedno stanje je bilo 14. septembra razširjeno od osmih na enajst okrajev. Kljub obsednemu stanju in prejemu sodu je vdrla 14. septembra okrog desetih dopoldne iz Nemčije preko meje v češkoslovaško obmejno mesto Kraslice sudetskonemška legija. Napadalci so se polastili oblasti in so proglasili združitev tega kraja z Nemčijo. Isti dan so vprizorili pristaši Henleinove stranke oborožen upor v Habersbirku tik ob meji. S strojnimi in z ročnimi granatami so napadli orožniško postajo. Padlo je 14 orožnikov. V obeh primerih je napravilo red in vzpostavilo mirno stanje vojaštvo.

Resen upor v glavnem stanu Henleinove stranke

Središče Henleinove stranke je mesto Cheb, kjer je imela stranka centrali v hotelih »Viktoria« in »Welzer«. Ker je policija zvedela, da je skrito v imenovanih hotelih orožje in strelivo, se je podala dne 14. septembra popoldne v oklopnih avtomobilih pred hotela, iz katerih so začeli streljati iz pušk, samokresov ter strojníc. Razvila se je prava bitka, v kateri je uspelo policiji, da je razbila z ročnimi granatami zabarikadirana vrata hotela »Viktoria« in vdrla v kletne prostore, iz katerih so padali strelji. Našli so samo enega uslužbenca sudetsko-nemške stranke, vsi drugi so pobegnili. Pri hišni preiskavi so zadel v kleti na 20 strojníc, ogromne zaloge streliva, avtomatske pištole ter razno drugo novo orožje. Zaplenili so tudi radijsko oddajno postajo in tajni arhiv nemške stranke. Za tem je preiskala policija še hotel »Welzer«, od koder so streljali do 21.30 omenjenega večera. Policija je zmogla hotel z dušljivimi plini. V Chebu je bilo ubitih šest ljudi, od katerih sta dva Čeha.

Zaradi dogodkov v Chebu je bila proglašena v sudetsko-nemških pokrajinah splošna stavka in starši so prepovedali otrokom obisk pouka v šolah.

Angleški ministrski predsednik pri Hitlerju

Skoraj 70 letni angleški ministrski predsednik Chamberlain je odpotoval 15. septembra ob 8.30 zjutraj prvič v življenju s posebnim letalom iz Londona v Monakovo, od koder se je podal s političnim svetovalcem angleške vlade Horacom Wilsonom in z vodjo srednjeevropskega oddelka angleškega zunan. ministrstva Johnom Strangom v Berchtesgaden, kjer se je sestel z nemškim kanclerjem Hitlerjem.

Letalo angleškega ministrskega predsednika je prispelo na letališče pri Monakovem ob pol enih. Na letališču je pozdravila predstavnik Anglije nemška častna četa ter nemški zunanji minister von Ribbentrop. Z letališča se je odpeljal Chamberlain v av-

tomobilu v Monakovo, kjer ga je že čakal posebni vlak, s katerim se je odpeljal v Hitlerjev dvorec v Obersalzberg. Pred postajo so čakali avtomobili, s katerimi so se odpeljali angleški državniki v hotel, kjer so se preoblekli.

Ob 16.55 so se ustavili avtomobili pred dvorcem. Tam je čakal goste Hitler in jih je prisrčno pozdravil s stiskom roke.

Na čast Angležem je priredil Hitler najprej čaj v veliki dvorani vile, iz katere je razkazoval Chamberlainu planinski raj, ki obkroža njegovo bivališče.

Zvečer je bilo iz Berchtesgadena objavljeno uradno poročilo, katero pravi, da sta se razgovorila oba državnika odkrito in obširno o vseh vprašanjih, ki so na dnevnem redu. V petek, 16. septembra, je odpotoval Chamberlain v London, kjer je poročal članom vlade o razgovorih. Čez nekaj dni bo nov sestanek.

Mussolini pisal Runcimanu

Italijansko časopisje je objavilo 15. septembra Mussolinijevo pismo angleškemu posredovalcu Runcimanu v češkoslovaškonomemškem sporu. V tem pismu zahteva Mussolini plebiscit za sudetske Nemce pod mednarodnim nadzorstvom. Po plebiscitu na pameten obseg zmanjšana Praga bo močnejša ter varnejša in bo mnogo laže napredovala, ker ne bo obremenjena z navlako sovražnih narodnosti. Za Italijo je tako rekoč nemogoče živeti v prijateljstvu s Češkoslovaško, lahko bi pa bilo prijateljsko živeti z bodočo Češko. Le na ta način bi se prihranila Evropi vojna. Meje, narisane z eno potezo peresa, se z drugo potezo peresa lahko spremenijo. Vsekako je druga stvar, če zariše meje božja roka ali človeška kri! (Radovedni smo, kdo je risal meje na Primorskem in na Tirolskem: božja roka ali človeška kri? Mogoče bo Mussolini po tem pismu te pokrajine prostovoljno odstopil...)

Proglas voditelja sudetskih Nemcev in njegov pobeg v Nemčijo

Konrad Henlein, voditelj sudetskih Nemcev, je izdal 15. septembra proglas, v katerem zahteva, da se sudetsko-nemške pokrajine priključijo nemškemu rajhu.

Henlein omenjenega proglasa ni objavil v Chebu na Češkoslovaškem, ampak v Nemčiji, kamor je pobegnil. Po pobegu ni več član češkoslovaške države in lahko poziva svoje somišljenike na revolucijo, glede katere ni imel toliko poguma, da bi se bil postavil sam na čelo tistim, ki naj revolucijo izvedejo.

Češka vlada je zaradi Henleinovega proglasa izdala za njim tiralico. Čim se bo pokazal na češkoslovaških tleh, ga bodo aretirali zaradi veleizdaje.

Po vrnitvi Chamberlaina v London

Chamberlain se je vrnil od Hitlerja v letalu v London 16. septembra ob 17.29. Na letališču ga je pričakovalo ogromno število časnikarjev in nekateri člani vlade. Ministrski predsednik je rekel čisto kratko na vsa vprašanja, da je imel s Hitlerjem odkrit, vendar prijateljski razgovor. Sedaj da vesta Hitler in Chamberlain, kaj mislita o raznih vprašanjih.

Nato je odšel predsednik vlade na sestanek z vladnimi tovariši.

Prago je zapustil za nekaj dni tudi angleški posredovalec lord Runciman in se je odpeljal v London, kjer je podal Cham-

berlainu obširno poročilo o svojem posredovanju med češkoslovaško vlado in sudetskimi Nemci.

Chamberlainu je bilo po povratku iz Nemčije na londonskem letališču dostavljeno osebno pismo angleškega kralja Jurija VI., katero je predsednika vlade zelo zadovoljilo.

Prihodnji sestanek med Chamberlainom in Hitlerjem bo v Godesbergu v Porenju v torek, 20. septembra. Tam je že pripravljeno vse za sprejem obeh državnikov. Razgovori se bodo vršili v nekem gradiču zunaj mesta.

Še pred tem sestankom se je pa Chamberlain sestel s francoskim ministrskim predsednikom Daladierom in zunanjim ministrom Bonnetom.

Nenaden obisk Chamberlaina pri Hitlerju je povzročil, da je Slovaška ljudska stranka, katera je bila v svoji borbi za lastno avtonomijo zvezana s sudetskimi Nemci, prekinila s slednjimi vse zveze in je pričakovati vsak čas njen vstop v praško vlado.

Dne 16. septembra so krožile po Pragi vesti, da so nekateri sudetski poslanci zapustili v Nemčijo pobeglega Henleina in da se bodo pogajali za združitev taistih Nemcev, kateri hočejo sodelovati s češkoslovaško vlado.

Razpust sudetske stranke in razglas po razpustu

Vlada je razpustila 16. septembra sudetsko-nemško stranko in njene rediteljske organizacije, ker je poskusila stranka upor in je izdal njen voditelj proglas, ki je velezdajniški. Policija je zasegla glavno strankino pisarno. Prepovedane so vse

strankine uniforme. V sudetskih pokrajinah vlada mir. Pozivu nemške stranke k štrajku se jih je odzvalo le malo. — Po razpustu sudetske stranke je izdal bivši vodja nemške parlamentarne delegacije, poslanec Kundt, kateri je v Pragi, tale razglas: Sudetski Nemci! Pod političnim pritiskom kratkovidnih ljudi, ki še ne razumejo, da stoji Evropa v teh resnih dneh pred pomembnimi odločitvami, je vlada prepovedala sudetsko-nemško stranko in sudetsko-nemške organizacije. Pridržim si pravico, da ukrenem vse, kar bo položaj zahteval, obenem vam pa kot šef parlamentarne skupine ponovno povem: Ne dajte se s tem ukrepom spraviti v zmotno in ostanite na znotraj to, kar ste. Počakajte, da Hitler in Chamberlain končata svoje razgovore. Ali na Češkoslovaškem obstoji naša stranka ali ne, to danes nima več pomena. Važna je za nas samo bodoča usoda sudetskih Nemcev in naše domovine. Ostanite močni in ohranite železne živce!

Novi izredni ukrepi praške vlade

V soboto, 17. septembra, so stopili na Češkoslovaškem v veljavo novi izredni ukrepi vlade. Razpuščena je bila karpatska nemška stranka, ki je bila nekak del nemške sudetske stranke. Vsem moškim češkoslovaškim državljanom je prepovedano zapuščati češkoslovaško ozemlje. Za tri mesece se uvaja omejitev gotovih državljanskih pravic ali njihov popoln preklic. Gre za uvedbo pisemske in časopisne cenzure ter za prepoved zborovanj. Pokrajinski šefi lahko uvedejo po potrebi za svoje pokrajine še tudi druge izredne ukrepe.

Iz raznih držav

Razpust sejma ali parlamenta na Poljskem. Predsednik Poljske je 13. septembra odredil razpust sejma. Kdaj se bodo vršile nove volitve, še ni določeno. Razpisati se morajo najkasneje 30 dni po razpustu sejma, vršiti pa se morajo najkasneje 60 dni po razpisu. Predsednik republike utemeljuje razpust sejma s tem, da so se politične spremere v državi v zadnjem času znatno spremenile ter da tudi mednarodni razvoj nujno zahteva, da se izjavi narod in izrazi svoje mnenje o celokupni politiki države.

Italija misli resno z izgonom judov. Italijanski uradni list je že objavil zakon o izgonu vseh tistih judov iz Italije, ki so se priselili po 1. januarju 1919. Zakon je stopil v veljavo 12. septembra. Po tem zakonu morajo vsi judje, ki so se priselili v Italijo 1. januarja 1919 ali pozneje, zapustiti Italijo najkasneje do 12. marca 1939. Zakonita določila veljajo tudi za Libijo in za italijanske posesti v Egejskem morju.

Švica je zavarovala svoje meje. Ker je Hitler s svojim nürnberškim govorom ne-

varno zaostрил položaj osrednje Evrope, je ukrenila tudi nevtralna Švica vse potrebno za zaščito svojih mej. Število aktivnega vojaštva in zlasti tehničnih čet je bilo povečano. Pod orožjem so ostali tudi vsi vojaki, ki so pravkar doslužili svoj rok. Večina švicarskega vojaštva je bila poslana na nemško in francosko mejo, kjer je bilo 13. septembra 20.000 vojakov. Švica je tudi redne obmejne vojaške straže znatno ojačila. Prav tako ima podminirane vse ceste in železnice, ki vodijo v inozemstvo, in jih bo v slučaju potrebe takoj spustila v zrak in s tem pretrgala vse prometne zveze.

Bolgarija dobila angleško posojilo. Bolgarski kraljevski par se je mudil v zadnjem času v Londonu, kjer je bilo Bolgariji izplačano posojilo v znesku šest milijonov funtov ali poldruga milijarde dinarjev. Od tega posojila je morala Bolgarija vzeti od Anglije za tri milijone funtov vojnih potrebščin in kmetijskih strojev, ostale tri milijone so ji izplačali v gotovini.

Po katoliškem svetu

Ozdravljenja v Lurdu. Zdravniški urad v Lurdu deluje z veliko natančnostjo. Če se dogodi kakšno ozdravljenje, ki pride nepričakovano, ga urad ne proglasi takoj za čudež, marveč skrbno preuči vse čimbenice, ki pridejo v poštev. Natančno se ugo-

tovi stanje bolezni pred ozdravljenjem, in sicer na osnovi spričeval zdravnikov, ki so bolnika prej zdravili, in po pregledu zdravniške komisije v Lurdu. Pa tudi po ozdravljenju zdravniški urad ne izreče takoj sodbe, marveč čaka še dve leti, da se

vidi, ali je ozdravljenje bilo samo navidezno ali hipno ali trajno. Če se izkaže trajnost ozdravljenja, zdravniški urad izda sodbo, da se ozdravljenje ne da preolmačiti kot nasledek delovanja naravnih sil in prirodnih sredstev. Tako sodbo je zdravniški urad nedavno objavil o čudovitem ozdravljenju gospodične Odete Riviere iz Clermont Ferranda, ki je bila rojena leta 1909. Do leta 1923 ni imela nobene bolezni. Tega leta pa so se na njej pokazali znaki sušice, ki je vedno bolj napredovala. Bolnica je romala od bolnišnice do bolnišnice. Tudi operirana je bila. Pa vse zaman, bolezen se je stalno hujšala. Meseca avgusta 1936 je z materjo poromala v Lurd. Tako slaba je bila, da so pričakovali njeno smrt v Lurdu. Zdravniki so ugotovili sušico v najvišji stopnji. Dne 10. avgusta je bolnica popila nekaj lurske vode. Dne 12. avgusta so jo zanesli v lursko votlino, kjer je ležala skoraj v nezavesti. Od tod so jo odnesli k procesiji z Najsvetejšim. Povse je izgubila zavest, ni se gibala, niti mogla videti. Naenkrat čuti v sebi neko čudno silo. Odpre oči in vidi, da se ji približuje Najsvetejše. Ko prejme blagoslov z Najsvetejšim, izgine vsaka bolelost. Dvigne se in radostno pove materi: »Ozdravela sem, ne čutim nobene bolečine več!« Ko jo na nosilnici prineso v njeno stanovanje, vrže raz sebe vse odeje, stopi z nosilnice in začne hoditi. Začela je jesti. Vročina je prenehala. Pregledalo jo je 18 zdravnikov stalnega zdravniškega sveta, ki so jo potem dve leti nadzorovali. O priliki ozdravljenja je tehtala 44 kg, leto kasneje pa 68 kg. Čez dve leti so jo zdravniki zopet pregledali in ugotovili, da v njej ni niti sledu prejšnje bolezni. Ugotovljeno je, da je njena bolezen bila neozdravljiva na naraven način.

Pohvala katolicizmu. Angleški vice-admiral Hornell je nedavno otvoril dobrodelno prireditev v samostanu patrov saleszijancev. V svojem govoru je ob tej priliki med drugim to povedal: »Jaz sem pred šestimi leti vstopil v katoliško Cerkev in nikdar v življenju nisem čutil takšnega miru in takšne gotovosti ko v tem srečnem času. Člani katoliške Cerkve smatrajo svojo vero kot edino, kar je važno. To vero čutijo v sebi zlasti v dobi nesreč in prizkušenj kot svojo največjo dobroto. Ne more biti drugače: tej veri mora biti človek zvest in ponosen nanjo.«

Kapucinski mučeniki. Kapucinski pater Jaime de Sarria je dobil od svojega predstojništva nalogo, da prenovi kapucinsko provincijo v španski pokrajini Kataloniji. Pred državljansko vojno je bil gvardijan

samostana v Olotu, ki so ga rdeče tolpe petkrat zažgale. O svoji nalogi je p. Jaime izjavil: »Obnova kapucinskega reda v Kataloniji je težka stvar. Rdeči so samo v tej

pokrajini umorili 40 očetov kapucinov. Vsi naši samostani do zadnjega so popolnoma razdejani. Ostal je edino samostan v Mallorki.«

Cenejši sladkor za sladkanje vinskega mošta

Dne 13. septembra je bila izdana uredba, po kateri se sladkor za sladitev vinskega mošta oprošča državne trošarine. Po tej uredbi se odobrava za sladitev vinskega mošta v letu 1938 nabavka sladkorja brez državne, banovinske in občinske trošarine iz državnih sladkornih tovarn, in sicer največ 4 kg na vsakih 100 litrov vinskega mošta. Potrdilo za nabavo sladkorja bodo izdajala pristojna finančna ravnateljstva pod pogojem, da kmetijski referent potrdi na lastno odgovornost, da grozdje v dotičnem kraju ni moglo dovolj dozoreti zaradi izredno slabih vremenskih razmer ali da je bilo zaradi vremenske škode prezgodaj obrano. Finančna ravnateljstva bodo dostavljala zaradi tega vsako prošnjo prej ministrstvu in šele na zahtevo tega se bodo izdajala dovoljenja.

Prizadeti vinogradnik mora po predpisih kolkovati prošnjo in ji brezpogojno priložiti potrdilo občine o količini pridelane ga mošta v litrih, izjavo, koliko in od katere državne sladkorne tovarne si želi nabaviti sladkor, in izjavo, da bo mešanje izvršil samo v navzočnosti pristojnih nadzornih organov. Vinogradniške zadruga

prošnje za svoje člane lahko pošljejo skupaj ali pa vinogradniki vsake občine kolektivno, vendar morajo plačati pristojbino 30 din za vsakega prosilca posebej. Prošnji je treba priložiti seznam zadržnikov ali vinogradnikov z navedbo količine pridelanega mošta in količine sladkorja, ki si jo vsak zadržnik ali vinogradnik želi. Seznam mora potrditi županstvo.

Vinogradniške zadruga, katere člani prodajo zadrugi ves grozdni pridelek v nadaljnjo predelavo in ki sami opravijo slajenje, plačajo za prošnjo pristojbino po št. 1 in 5 pristojbinskega zakona.

Slajenje se bo vršilo samo v navzočnosti organa finančnega nadzorstva. Vsako dodajanje sladkorja brez navzočnosti nadzornega organa bo veljalo za tihotapstvo in se bo tako tudi kaznovalo. Dovoljene količine sladkorja za slajenje mošta ne smejo služiti nobenim drugim namenom in tudi ne za slajenje vina.

Glede dobave sladkorja, cene, plačilnih pogojev itd. se je obrniti do sladkornih tovarn na Belju in Čukarici. Finančna ravnateljstva so dolžna izdati dovoljenje v roku 24 ur po prejemu prošnje.

Novice

Nesreče

Strašna nesreča v ruški tovarni. V ruški tovarni za dušik se je zgodila 14. septembra dopoldne strašna nesreča. V tovarni v Rušah polnijo pod pritiskom 300 atmosfer v železne valje kisik, katerega uporabljajo pri varjenju železa. V oddelku za kisik se je pripetila omenjenega dne strašna eksplozija. Delavca Stanka Strnada, ki zapušča ženo in tri nepreskrbljene otroke, je eksplozija raztrgala ter raznesla, da so morali posamezne kose pobirati. Drugega delavca, Hinka Ditmajer, kateri je bil nekoliko vstran od Strnada, so zadeli nešteti drobci jeklenih valjev. Iz Maribora poklicani reševalci so ga prepeljali v bolnišnico z zdrobljeno levo nogo ter roko in z nevarnimi poškodbami po glavi in telesu. Prehudo poškodovani Ditmajer je 16. septembra malo pred pogrebom tovariša Strnada umrl. Ker je bila vsaka zdravniška pomoč zaman, ga je prepeljal mariborski reševalni avto zopet iz bolnišnice na dom v Ruše, kjer ga je rešila smrt groznega trpljenja.

Za las ušel dvakrat smrti. Zadnji četrtek zvečer je patroliral po železniškem mostu v Mariboru stražnik Anton Sikošek. Naenkrat se je pod njegovimi nogami vdrla trhla deska in stražnik je bil z obema nogama v odprtini. Ohranil je toliko duha prisotnosti, da se je obdržal z rokama za rob luknje, sicer bi bil padel v globočino in se ubil. Preden pa mu je uspelo, da se je izvlekel iz nevarnosti, se mu je bližala premikalna lokomotiva s koroškega kolodvoza. Sikošek je prepoznal skrajno nevarni položaj, v katerega je zašel. Z zadnjimi močmi se je toliko stisnil ob stran, da je stroj odvozil mimo njega, vendar ga je lo-

komotiva še občutno sunila v ramo. Šele nato si je s prostanki moči rešil življenje iznad deroče Drave.

Posestnica dvakrat pičena od strupene kače. Ana Urbas, 41 letna posestnica na Slemenu v župniji Selnica ob Dravi, je bila zaposlena na njivi. Pri delu jo je pičil modras, na katerega je slučajno stopila, dvakrat v nogo. Urbasovo so prepeljali tako v mariborsko bolnišnico.

Delavcu zdrobilo levo nogo. V tovarni Thoma na Pobrežju pri Mariboru je lesen mostiček, po katerem so spravljali težek stroj z voza, zdrobil levo nogo 45 letnemu tovarniškemu delavcu Martinu Klemenčič.

Žerjav prebil delavcu lobanjo. V železniških delavnicah v Mariboru so spuščali strojna kolesa z žerjavom z vagona na tla. Pri tem delu je udaril žerjav 32 letnega delavca Jožefa Cvahte iz Hotinje vasi s tako silo po glavi, da mu je prebil lobanjo in so ga prepeljali reševalci nezavestnega v bolnišnico.

Pri padcu s kolesa si zdrobil obe čeljusti. Dominik Žnofl, gonjač živine od Sv. Jakoba v Slov. goricah, je srečal na Košakah pri Mariboru na kolesu osebni avto in konjsko vprego. Ker se ni mogel nikamor izogniti, ga je zbil avto pod voz. Pri padcu s kolesa si je zlomil obe čeljusti in se je še hudo poškodoval na glavi.

Nesreča drvarja in posestnikovega sina. Pri lesnem podjetju v Rušah je bil zaposlen kot drvar 26 letni Mio Rosandič iz Like. Pri spuščanju hlodov s Smolnika v dolino je zašel omenjeni Ličan pod hlode in je obležal nezavesten z razbito glavo. — Konrad Golob, 27 letni posestnikov sin od Sv. Antona v Slov. goricah, je bil zaposlen pri odkopavanju zemlje na banovinskem zemljišču v Brengovi. Nenadno se je spro-

žil plaz zemlje in ga pokopal. Zlomila mu je zemlja desno nogo in ga poškodovala na glavi. Tovariši so ga odkopali. — Oba poškodovana se zdravita v mariborski bolnišnici.

Bik poškodoval hlapca. V mariborsko bolnišnico je bil prepeljan 56 letni hlapec Florjan Polajžar iz Limbuša, katerega je pritisnil podivjani bik s tako silo k zidu, da mu je zlomil rebra na desni strani.

Dveletni otrok utonil. V Podgorju pri Slovenjgradcu se je podala posestnica Svetec z dveletnim Frančekom na travnik, katerega obkroža potok Suhodolnica. Otrok se je izmuznil materinemu nadzorstvu samo za par minut, katere so zadoستovale, da se je opičil na glavo v potok in so ga potegnili utopljenega.

Nesreča otroka pod vozom. Posestnik Horvat iz Gor. Jablane pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je peljal krompir z njive. Naproti mu je prišla dveletna hčerkica. Otrok je zašel pod konje, kateri so ga pohodili in hudo poškodovali po glavi in po vsem telesu.

Kokoš zakrivila smrt mehanika. 14. septembra se je peljal v Juršince pod Ptujem z motornim kolesom mehanik in trgovec Franc Širec. Ko je oddal popravljeni motor lastniku, je hotel oditi peš domov. Lastnik motorja mu je ponudil, da ga odpelje on v Ptuj. Na ovinku pri Gaberniku je preletela cesto kokoš. Pri izogibu kokoši je zadel motor s polno brzino v kup gramoza in oba vozača je vrglo po tleh. Lastniku motorja se ni zgodilo nič hudega, mehanik Širec je podlegel poškodbam 15. septembra v ptujski bolnišnici.

Oamamljen od strele. Zadnji četrtek, dne 15. septembra, je urezala strela v hišo posestnika Franca Kosa v Brezju pri Mariboru, ne da bi bila vžgala. V trenutku udara je bil hišni gospodar med podboji hiše in ga je vrglo na tla. Kosa so spravili v nezavestnem stanju v bolnišnico, kjer so ugotovili resne znake ohromelosti obeh nog.

Pri padcu z motornega kolesa si prebil lobanjo. V noči na 15. september se je zgodila v Vitanju pri Konjicah huda nesreča z motornim kolesom. Javornik, pekovski mojster iz Frankolovega, je zavezil na ostrem ovinku v kup gramoza in od tam ga je pognalo v obcestni zid. Javornika in njegovega sopotnika, nekega mehanika iz Celja, je vrgel sunek na tla. Pek si je prebil lobanjo pri padcu in se je tudi sicer hudo poškodoval, njegov sovozač je pa dobil le neznatne praske. Hudo poškodovanega so prepeljali v celjsko bolnišnico.

V zadnjem trenutku preprečena velika rudarska nesreča. V Senovem pri Rajhenburgu se je na nočnem šihitu v tamošnjem rudniku ob štirih zjutraj 16. septembra sesul rov in zaprl izhod petim rudarjem. Po trebuhu plazeč so ušli, ko sta se gramoz in zemlja zrušila nad njimi. Pred njimi pa je bil rov zasut in odrezan izhod. Reševalci so jih po dveinpolurnem odkopavanju srečno in še ob pravem času rešili. Vzrok nesreče so bili že čisto gnili podporniki.

Usodepolna eksplozija petrolejke. V Pečovniku pri Celju se je opekla 32 letna umetniška slikarica Teodora Schreiber zaradi eksplozije petrolejke po vsem telesu.

Jamski voziček zlomil rudarju nogo. V Zabukovci pri Celju je padel s premogom naložen jamski voziček na desno nogo

49 letnemu rudarju Martinu Veber iz Vrba in mu jo zlomil v podkolenu.

Očeta je vlak smrtno povozil, hčerka je ostala nepoškodovana. Dne 15. septembra okoli poldne je peljal Franc Savinc, 68 letni klobučar v Radečah pri Zidanem mostu, s svojo hčerko Anico na polje južino delavcem. Ko je peljal čez železniško progo, je zadel tovorni vlak v zadnji del voza, ga potegnil s seboj in zdrobil. Konj se je odtrgal in zbežal. Savinca je vlak vlekel nekaj časa s seboj, nato ga pa odvrigel vsega krvavega v živo mejo. Lokomotiva mu je zlomila obe nogi, roki ter je imel še prebito lobanjo. Eno uro po prepeljavi na dom je revež umrl. Hčerka Anica je priletela po trčenju med odbijače in je obseдела tam v omotici. Ko se je vlak ustavil, se je zavedla in čutila majhne bolečine zaradi prask na nogi. Pri nezabni smrtni vožnji je bila obvarovana od angela varha.

Delavec smrtno ponesrečil. V noči na 14. september se je zgodila smrtna avtomobilska nesreča blizu vasi Zgornje Pijavško pri Krškem. Od Celja je privozil tovorni avto, naložen s smrekovimi hlodi. Šofiral ga je Vladimir Longo iz Dobrne pri Celju. S šoferjem se je peljal 28 letni delavec Franc Hladin, uslužben pri lesnem trgovcu Francu Ostrožniku na Dobrni. Na precej ozki cesti v zgoraj omenjenem kraju se je tovorni avto tako izognil osebnemu, da je zdrknil v obcestni jarek, zadel z vso silo ob gabrovo drevo in se ustavil. Zdrobile so se vse šipe na kabini in delavec Franc Hladin se je tako hudo poškodoval na glavi, da je bil koj mrtev.

Smrtno povožen kolesar. V Ljubljani na Masarykovi cesti je 15. septembra točno opoldne padel zaradi vožnje po napačni strani pod tovorni avto kolesar Jože Hren, 24 letni mizarski pomočnik pri Rozmanu v Stanežičah pri Ljubljani. Prepeljali so ga nezavestnega v bolnišnico, kjer je kmalu podlegel prehudi poškodbi.

Huda železniška nesreča. Dne 14. septembra se je zgodila pri Ovčarski Banji huda železniška nesreča. Trčila sta brzovlak iz Beograda in mešanec, ki je pripeljal iz Sarajeva. Nesreča se zahtevala šest mrtvih, 16 hudo in 20 lažje poškodovanih.

ljal iz Sarajeva. Nesreča se zahtevala šest mrtvih, 16 hudo in 20 lažje poškodovanih.

Razne požarne nesreče. Dne 16. septembra ob osmih zjutraj je izbruhnil v Mariboru v Linhartovi ulici v prostoru za destiliranje tvrdke Motor Oil Co. zaradi eksplozije ogenj, kateri se je širil z vso brzino po čistilnih napravah. K sreči niso bile v bližini zaloge bencina. Na pomoč pribrzeli gasilci so ogenj zajezili s peno in oteli ostala poslopja. Škoda bo znašala par sto tisoč dinarjev, ako bodo naprave za čiščenje nerabne za nadaljnje obratovanje. — Pri Sv. Marjeti ob Pesnici je udarila 15. septembra med nevihto strela v gospodarsko poslopje posestnika Jakoba Glaserja in ga je vžgala. Zgorelo je 58 voz krme in znaša škoda 70.000 din. — Rdeči petelin se je pojavil v Murščaku nad Radenci v viničariji vinogradne posesti učiteljic Filomene in Terezije Aleksič. 10.000 din vredno poslopje je pogorelo.

Pri delu

se prav lahko prehladite, a mnogokrat nastane iz „brez-pomembnega“ prehlada resna

in dolgotrajna bolezen. Vzemite zaradi tega že pri prvih znakih bolezní svetovno znane

ASPIRIN

TABLETE Z BAYER-JEVIM KRIŽEM.

Oglas reg. pod S. br. 437 od 10. I. 1934.

Razne novice

Nov veliki zvon za frančiškansko baziliko v Mariboru. Livarna Bühl v Račah pri Pragerskem je vlila v minulem tednu za frančiškansko baziliko v Mariboru 6000 kg težki veliki zvon, Novi zvon bo največji v Jugoslaviji. Jekleni bat bo tehtal 300 kg in bo višji kakor odrasel človek. Z zvonom velikonom bodo zvonili ob večjih praznikih. Za pogon bodo potrebni štirje moški.

Delavski dom v Celju blagoslovljen. Zanj nedeljo je bil v Celju slovesno blagoslovljen od celjskega g. opata Juraka nov delavski dom, kateri je stal 2,800.000 din. Blagoslovitve se je udeležil ban dr. Natlačen, minister dr. Korošec pa je poslal brzojavko z željo, da bi novo zgradba vedno služila koristim delavstva.

90 letni jubilej železnice Celje—Ljubljana. Dne 16. septembra 1848 je bil kolodvor v Celju slovesno okrašen. Pričakovali so

Iznajdba gumijaste pete

Zopet je hotel slučaj, da so iznašli gumijasto peto. Neki mladenič, ki se je imenoval O'Sullivan, je bil zaposlen v neki tovarni. Stroji so pretresali vso stavbo. To tresenje je močno vplivalo na mladeničeve živce, ki že sicer ni bil preveč zdrav. Nekega dne mu je prišlo na misel, da je vzel s seboj v tovarno kos gumija in ga dal pod noge. Takoj se je počutil bolje, ker je gumi ublažil tresenje. Po nekaj dnevih je z žalostjo ugotovil, da mu je nekdo ukradel gumi. Bil je odslej nekoliko bolj previden. Gumi je obrezal v obliki pete in ga pribil na čevlje. Tako je napravil prvi gumijasti podpetnik. Kmalu je osnoval tovarno gumijastih pet, ki spada da-

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz pretekle in sedanje dobe

Od kod in od koga je nabavil mojster to fotografsko čudo, je do danes uganka. Dokazano je, da je prepustil Rupnik tolikokrat zasledovalcem cele zaloge na pol dogotovljenih bankovcev, kemikalije, vse mogoče pripomočke in tajnosti, le s fotografskim aparatom je zginil tolikokrat prav v poslednjem trenutku, ko so že grabili po njem orožniki ali policisti. Na lečo fotoaparata je bil tako navezan, da jo je v nočeh, ko je počival, običajno snemal z aparata in jo je nesel kam izven skrivališča, v katerem je tičal ter delal.

Res je, da je zahteval Rupnik od onih, kateri so ga vabili na štero, da mu morajo dati predvsem denar za nabavo fotografskega aparata, katerega je večkrat tudi kupil in še prav dragocenega. Takih aparatov je oblast več zaplenila, a leča Rupnikovega aparata je še danes skrita in čaka na mojstra. Izredne zmožnosti in prikritosti tolikanj čuvanega aparata bo ponesel Rupnik s seboj v grob.

Kar se tiče tovarništva in zaupanja, so bili zapisani

34

v Rupnikovem srcu koj za fotografskim aparatom razni kaznjenci, s katerimi je prestajal kazen in kateri so bili mnogo pred njimi izpuščeni.

Znano je, da po kaznilnicah sklenjena znanstva in prijateljstva prav trdno držijo tudi na svobodi. Rupnik je užival sigurno ugled v kaznilnici kot zločinec izrednih zmožnosti, ki lahko človeku vedno koristijo v življenju. Razni tatovi ter sleparji, kateri so bili z mojstrom vred v ječi, so poslušali njegove ponarejevalske doživljaje in so obviseli na njem z vso vdanostjo ter komaj čakali, da jih obišče, kakor hitro bo prost.

Po izpustitvi leta 1936 je bil Rupnik hitro v družbi bivših kaznilniških tovarišev na Pobrežju pri Mariboru. Tamkaj je zvedel vse, kar se je zgodilo zanj in za njegovo znanje važnega v dobi, ko je moral čuvati štiri stene.

Od tovarišev je zaznal, kje bi bil najbolj zaželen in kje najbolj varen, ako bi se predal uživanju ponarejevalne strasti.

Po poročilu o splošnem položaju se je začel oglašati mojster po Dravskem polju, in sicer pri onih kmetih, o katerih je imel poročilo, da so jih speljali v škodo ter posmeh sleparji.

visoke dostojanstvenike k otvoritvi železniške zveze Celje—Ljubljana. Za 800 gostov je bilo pogrnenih miz. Po zajtrku in po izrečenih raznih napitnicah je blagoslovil lavantinski škof progo med grmenjem topičev in med živijo-klici je pripeljal prvi vlak iz Ljubljane v Celje. Nekaj dni pozneje je obiskal Celje feldmaršal Radecki, pregledal je narodno gardo in se je odpe-ljal proti Italiji.

Dograditev nove železniške postaje v G. Radgoni. Nova železniška postaja v Gornji Radgoni bo dograjena 18. oktobra in je stala 800.000 din.

Slinavka v laškem okraju ponehala. Okr. načelstvo v Laškem je izdalo razglas, da je slinavka ponehala in je promet z živino zopet prost ter so sejmi zopet dovoljeni. Tudi izvoz živine v druge države je dovoljen in se je v zadnjem času že precej izvažalo v Nemčijo. Zasluga za tako hiter konec te bolezni gre predvsem živinozdravniku dr. Malenšku, kateri je z ostrimi in odločnimi ukrepi zabranil razširjanje bolezni, pa tudi ljudstvo je uvidelo, da ta bolezen ni šala, ampak velika nesreča ter je ubogalo tozadevna naročila. Saj letos po našem okraju ni sadja, zato je edini vir dohodkov v denarju naša živina.

Poskusna vožnja novega zrakoplova »Grof Zeppelin 130«. Novi nemški zrakoplov »Grof Zeppelin 130« je srečno opravil pod vodstvom dr. Eckenerja prvo poskusno vožnjo nad Bodenskim jezerom 14. septembra s 75 gosti. Poleg posadke so se udeležili prve vožnje zastopniki nemškega poskusnega zavoda za zrakoplovstvo ter zastopniki letalskega ministrstva. Novi zračni orjak je dolg 245 m. Celice za nosilni plin obsegajo 200.000 kubičnih metrov. Zrakoplov bo prevažal 20 ton. Zunanji obod je iz močnega sukna. Gonijo ga štiri motorji, vsak po 850 konjskih sil. Največja hitrost znaša 135 km na uro. Povprečna brzina je 125 kg na uro.

Poizvedovanje. V začetku julija je ušel od doma 15 letni žnidarec Franjo iz Brezovca, občina Polje ob Sotli. Fant je za njegovo starost močan, slabo oblečen in bos. Ker so bila vsa dosedanja

Sloviti živinski in kramarski sejem na Svetih gorah, v občini Sv. Peter pod Svetimi gorami, ki bi se imel vršiti 7. septembra, se letos vrši v torek, 27. septembra. Posetite ta sejem, ki je eden najboljših živinskih sejmov. Obveščeni so tudi kupci, ki kupujejo živino za inozemstvo.

poizvedovanja za njim zama, se prosi, da bi se vse morebitne ugotovitve o fantovem bivanju sporočile njegovemu očetu Petru Žnidarec, posestniku v Brezovcu 13, p. Podčetrtek.

Združenje gostilniških podjetij v Ptujju je otvorilo lastno pisarno in prireja servirni tečaj. Ob priliki proslave 50 letnice obstoja Združenja gostilniških podjetij v Ptujju se je istočasno otvorila nova, lično opremljena zadružna pisarna v Panonski ulici 5, ki jo vodi g. Jakob Muhič. Uradne ure za člane tega združenja bodo vsak petek od 9 do 12. Združenje namerava prirediti decembra ali januarja za svoje vajence in vajenke obvezni servirni tečaj po načrtu, ki ga izdelala zvezna uprava in potrdila banska uprava. V tečaj se bodo poleg gostilniških vajencev in vajenk sprejemali tudi sinovi in hčerke članov tega združenja. Zato se pozivajo vsi člani in članice gostilniškega združenja v Ptujju, da naj najkasneje do konca oktobra v uradnih urah prijavijo svoje sinove in hčerke za servirni tečaj.

Romanje na grob sv. Antona v Padovo, združeno z izletom v zanimive Benefike in z obiskom Svete gore, Gorice, Trsta in bojišč ob Soči, bo od 8. do 10. oktobra. Najlepše, najzanimivejše in najcenejše jesensko romarsko-izletno potovanje. Cena 280 din za osebo; kdor pa gre samo do Gorice-Trsta, pa 160 din. Ker je treba vsem obveznostim zadostiti do 30. septembra, naj vsakdo, ki je namenjen na to potovanje, takoj zahteva brezplačna navodila pri »Družini božjega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17. 1421

Prelepo potovanje v sončno Italijo iz Ljubljane preko Novega mesta, Gorjancev, Metlike, Karlovača do slovečih Plitviških jezer, skozi Bosno k čudodelni Gospej sinjski in k Materi božji zdravja v Split; z ladjo na prekrasni otok Hvar. Na novo mašo v Tkon. V Trogir, Šibenik, Štradin; preko ponosnega Velebita v Senj, Crikven-

ice; preko Delnic in Kočevja v Ljubljano. Kdor hoče doživeti mnogo zanimivosti in videti znamenite kraje ob morju, ne bo zamudil ugodne prilike od 12. do 18. oktobra. Cena 450 din. Priglasite se po dopisnici za brezplačna navodila »Družini božjega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17. 1422

Občinstvo Slovenskih goric, nalagajte denar le pri »Posojilnem društvu Sv. Lenart, Slov. gorice«, kjer se vam obrestuje kot nove vloge po 4%, po dogovoru 4½% in takoj v celoti izplačuje. Dajejo se tudi posojila. 1380

Obžalovanja vredni slučaji

Ukradeno kolo zastavil za nove čevlje. V Frančiškanski ulici v Mariboru je bilo dne 15. septembra ob osmih zjutraj ukradeno od neznanca skoro novo kolo, katerega je prislonil delavec Janko Markovič iz Studencev samo za hip ob neko hišo. Ob pol devetih se je pripeljal tat na ukradenem kolesu k čevljarju Štefanu Gašpariču v Orožnovi ulici in se je začel pogajati za par 285 din vrednih gojzarič. Lagal je, da bo zapustil njegov brat ta dan bolnišnico, pa nima čevljev. Obljubil je mojstru, da mu bo prinesel denar za čevlje ali pa mu jih bo vrnil, če bi mu ne bili prav. V zastavo je pustil novo kolo, katero je vredno dobrih 1000 din. Kupeca ni bilo od nikoder. Čevljar je naznanil zadevo policiji, katera mu je razjasnila, da je dal tatu za ukradeno kolo par novih in težkih čevljev.

Krvav obračun. V gostilni Karničnik v Slovenjgradcu so popivali fantje iz vasi Troblje in Gradišče. Brata Franc in Avguštin Paradiž iz Trobelj sta hotela povzročiti pretep v krčmi, kar pa je preprečil sin gostilničarke. 16 letni Franc Planinšek in 23 letni delavec Pavel Smolnikar, oba iz Gradišča, sta se odstranila iz krčme. Za njima sta se priplazila zgoraj imenovana in sta izzivala na spopad. Slednjic se je lotil Franc Paradiž obeh fantov. Smolnikar je potegnil nož in je prizadjal Paradižu več nevarnih zaboljajev v hrbet. Nato je prešel v napad Planinšek in je zabodel nasprotnika parkrat v prsa. K sreči se je pojavilo na kraju pokolja orožništvo, katero je zaprlo pretepače, Paradiža pa so odpremili s hudimi ranami v bolnišnico.

Stari ogoljufani poljanski znanci so sprejeli Rupnika z odprtimi rokami in so mu potožili vse, za kar so bili bridko oškodovani v njegovi večletni odsotnosti. Kot dokaz za lopovsko sleparstvo so mu kazali fotografske posnetke bankovcev, katerim se je mojster smejal z razlago in zagotovilom, da je dokopanje po tako neuki poti do potvorb, ki bi bile le senca pravega bankovca, nemogoče!

Po temeljitem ogledu na licu mesta in prepričanju na lastne oči, kaj vse so zagrešili najbolj drzni »fušerji« na račun ljudske radovednosti, se je umaknil mojster z Dravskega polja v svoj brlog ob Dravi in je bil fotograf, kateri se ukvarja z vsemi mogočimi poskusi za nove iznajdbe na polju fotografije in barvotiska.

Udobna ponarejevalnica v Gornjem Radvanju

Po obisku svojih prijateljev po Dravskem polju, po ogledu ničvrednih potvorb tekmecev ter navadnih sleparjev in v prepričanju, da se njegovemu načinu ponarejanja ni niti eden za las približal, kaj ga šele dosegel, se je zaprl mojster Rupnik v svoje obravsko zatočišče v Mariboru ter je bil nekaj časa ves zatopljen v poskusno fotografiranje.

Čakal je stari pretkanec, da ga bo povabil na ponarejevalno štero kak bolj petičen človek, pri katerem se mu bo godilo udobno in bo lahko udeležil na kakem dobro skritem ter varnem mestu na bankovcih, kar so mu rodili novega in uporabnega poskusi s prenašanjem fotografij na razne kovinaste plošče.

Kmalu se mu je ponudila prilika, da je bil povabljen od premožnega dravskopoljskega posestnika v Gornje Radvanje v bližino Maribora. Prejel je na roko lepe tisočake, da si je uredil v čedni hiši s pomočjo pomagača, s katerim sta bila znanca iz Starošinc in je nekaj razumel o ponarejanju, ponarejevalno delavnico.

Soba, v kateri sta bila ponarejevalca na delu, je imela vhod iz spalnice zakoncev, pri katerih sta se nastanila. Vrata je zakrivala omara, katera se je dala premikati sem ter tja.

Vsa okna pritlične hiše so bila zamrežena. Križe ponarejevalnice je pustil Rupnik prežagati na vseh koncih. Bili so samo prislonjeni v okno, katero je bilo na ta način pripravljeno za pobeg.

(Dalje prihodnjic)

nes med največje tovarne na svetu.

Mačke z zvoncei

Mestna uprava v Grenoblu na Francoskem je sporočila lastnikom, oziroma lastnicam mačk, da morajo v bodoče te svoje živali opremiti s pravim zvoncec. Ta svojevrstni ukrep je bil potreben, ker so mačke v zadnjih časih hudo gospodarile med pticami, tako da se je bilo bati, da v kratkem v Grenoblu ne bo več ne ptic pevk ne kokoši. Mestni očetje so si zato izmislili pameten izhod. Pričakujejo namreč, da bo zvonjenje ptice opozarjalo na bližajočo se nevarnost in da bodo pobegnile, še preden jih dobe mačke med svoje zobe.

Hlapec prodal gospodarju za 4000 din le-
sa. Lenart Ločnikar, 24 letni hlapec, je slu-
žil že pet let pri posestniku Francu Kranj-
cu v Mali Mislinji in je užival gospodarjevo
zaupanje. Nehvaležnež je zlorabil deloda-
jalčjevo naklonjenost in prodal iz gozda 282
debelih smrek in povzročil za 4000 dinarjev
škodo.

Izredna smrt na železniških tračnicah.
Zadnjo soboto, 17. septembra, popoldne se
je peljali iz Maribora v Ptuj z vlakom ve-
liko ljudi. V enem vagonu je izzval nezna-
nec prepir, ker je grozil, da bo vse pome-
tal iz vlaka. Nekateri so se postavili nasil-
nežu v bran. Med postajama Rače in Pra-
gersko je prišlo do ruvanja tik pred va-
gonskimi vratmi, katera so se odprla in
omenjeni nasilni možki je padel na trač-
nice ter obležal nezavesten. Na Prager-
skem so obvestili potniki o tem dogodku
osebje na postaji. Kmalu po prihodu ptuj-
skega vlaka je odpeljal s Pragerskega
osebni vlak iz Ljubljane. Strojevodja tega
vlaka je bil na Pragerskem opozorjen, naj
vozi previdno, ker je na tiru nezavesten
človek. Kljub pazljivosti pa je strojvod-
ja prepozno zagledal pred seboj na trač-
nicah ležečega možkega, katerega je lo-
komotiva povozila. Ko so po ustavitvi vla-
ka sprevodniki izvlekli neznanca izpod
koles, so videli, da je mrtev. Položili so
ga v jarek poleg tira in vlak je nadaljeval
vožnjo. Mrtvi je bil sodno raztelesen.
Zdravnik je ugotovil, da je imel pokojnik
zlomljenih več reber in je umrl zaradi no-
tranje izkrvavitve. Tedaj, ko ga je povozil
ljubljski vlak, je bil že mrtev. V žepu
smrtno ponesrečenega so našli davčno
knjižico na ime Franc Hončič, poljedelec
iz Babincev v občini Križovljan pri Varaž-
dinu.

Smola dveh tatov. V trgovino Maksa Za-
bukovskega v Celju sta stopila dva lepo ob-
lečena gospoda. Eden je prosil krojaškega
mojstra, naj mu prišije gumb na sukno,
drugi je med šivanjem izmaknil balo suk-
na ter pobegnil. Zabukovšek je poklical po-
licista, kateri je prijel tata, ki je že bil od-
vrigel ukradeno blago v klet davčne upra-
ve. Policija je prijela oba tatinska gospo-
da, od katerih je eden neki Podkrajšek iz
Siska, drugi pa zidar Franc Toplak. Po
daljšem zasliševanju sta priznala, da sta
skušala na isti način kakor pri g. Zabu-
kovškemu poskusiti svojo srečo tudi pri kro-
jaškem mojstru Selišku, kjer pa se jima je
ponesrečilo. Oglasila sta se tudi pri Allmos-
lechnerju, kjer sta zahtevala boljše zlato
uro z nekim posebnim črnim vložkom, da
bi tako dalj časa lahko izbirala uro in si
tudi kaj vtaknila v žep. Trgovec pa je bil
previden in nakana se jima ni posrečila.
Nato sta se oglasila tudi pri urarju Leibni-
ger, kjer se jima tudi ni posrečilo, da bi
lahko kaj izmaknila.

Po sedmih letih najdena razbita mon-
štranca. Nad kamnolomom v Bučni vasi
pri Novem mestu je našel železniški usluž-
benec leta 1931 v novomeškem frančiškans-
kem samostanu ukradeno monštranco.
Tat je monštranco razbil in jo je preizkusil
v ognju, če je zlata. Ko se je prepričal, da
gre le za pozlačeno kovino, je pobral iz nje
ponarejene umetne kamne, drugo pa je od-
vrigel.

„Slov. Gospodar“ stane:
za vse leto 32 din, za pol leta 16 din, za
četrt leta 9 din.

Slovenska Krajina

Črensovci. Čeprav smo že o veličastni proslavi,
katere se je udeležilo okrog 18.000 ljudi, pisali
v zadnji številki »Slov. gospodarja«, vendar še
napišemo nekaj vtisov, ki smo jih doživeli. Pro-
slava je bila tako sijajna, da je Prekmurje ne
pomni. Nikjer v letopisih ni zabeleženega, da bi
se v Slovenski Krajini zgodilo nekaj sličnega.
Uvod v proslavo je bilo v soboto zvečer kresova-
nje in odkritje spominske plošče na »Našem do-
mu«. Ko pa je v nedeljo zjutraj sonce vzhajalo
izza gorskih velikánov ter ožarjalo prostrano
prekmursko ravan, so se začele zgrinjati velikan-
ske množice ljudi proti Črensovcem. Kader redite-
ljev, ki je bil že na vse zgodaj na nogah, je imel
polne roke dela, da je to množico razvrstil kot je
bilo določeno. Svoje posle je častno izvršil, za kar
mu gre vse priznanje. Ljudje se niso zbalí dolge
poti in izdatkov, samo da se udeležijo te zgodovins-
ke svečanosti. Nekateri so po cele ure čakali na
prihod svojega voditelja dr. Antona Koroš-
ca in ko so zvedeli, da se je po sprejemu po
občinskih možeh odločil, da pojde peš, je po vsej
množici završalo. Ko je šel mimo množic, so ga
povsod spremljali gromki »živjok«-klici. Po pri-
hodu na balkon »Našega doma« se je razvil
tri četrt ure dolg spreved, ki je neprestano vzkli-
kal kralju, kraljevskemu domu, voditelju Slo-
vencev, banu, g. Kleklu in vsem odličnim gos-
tom ter enako za osvoboditev zaslužnim možem.
Vse, kar smo ta dan doživeli, nam ostane
v neizbrisnem spominu. Vsak pa, ki se proslave
ni udeležil, je obžaloval, zakaj ni šel. Iz vse
prireditve in udeležbe se jasno vidi, da na skraj-
ni severni meji Jugoslavije živijo narodno za-
vedni ljudje, ki so pripravljani s svojo krvjo
vedno hraniti svojo rodno zemljo, kjer so zagle-
dali luč sveta in kjer jih je dobra prekmurska
mati učila slovenskega jezika.

**Velika tombola v Murski Soboti 9. oktobra
ob dveh popoldne na Glavnem trgu. Mo-
torno kolo — šivalni stroj — 10 koles itd.**

Turnišče. Prejšnji teden so začeli pri naši šoli
delati betonirano ograjo, ki je bila zelo potreb-
na, kajti stara je bila že v slabem stanju. Pre-
den so jo začeli graditi, pa je bilo malo sitnosti
z gospo sosedo, ker je ta trdila, da bo ograja
segala za zidom njene hiše na njeno ozemlje.
Toda komisija je dokazala nasprotno, s čemer
se je sosedka morala sprijazniti. — Že 14 dni
traja šolski pouk, a še vedno imamo v resnici
dve, a na papirju tri učne moči, kar je ravno
za polovico premalo. Otroci imajo samo trikrat
na teden pouk, kar daleko ni dovolj. Starši so
nejevoljni, ker otroci ne morejo redno posecati
pouka. Zato ponovno prosimo merodajno oblast,
da ustreže večkratnim prošnjam ter nam na-
stavi zadostno število učiteljstva! — Kaj pra-
vite k temu? Nekemu posestniku je pes utrgal
verigo ter z njo zbežal na travnike sosednje vasi.
Tam sta ga ujela dva fantalina, ga privezala in
nato z revolverjem streljala vanj. Uboga žival
se je mučila in v bolečinah zvijala, dokler ni
prišel zakupnik lova, ki se je usmili trpeče ži-
vali ter ji pognal kroglo v glavo. Ali ni to skraj-
na trdosrčnost? Pes je bil baje žrtev nekega
maščevanja.

Mala Polana. Tudi mi se začenjamo oglašati
v »Slov. gospodarju«, da ne bo kdo trdil, da smo
taki zaspanci. Proslava v Črensovcih nam bo
ostala v neizbrisnem spominu, ker kaj sličnega
še nismo doživeli. — Sedaj mlatimo in oprav-
ljamo druga jesenska dela. Otavo smo že spravi-
li, le tu in tam se opazi kakšen zapozneli ko-
sec, ki je prej ni utegnil pokositi. — Za g. Ran-
tašem nam je težko, ker je bil dober dušni pa-

BATERIJE CROATIA

žepne anodne-ogrevače, iz-
deluje samo domača tvornica

IVAN PASPA I SINOVI
ZAGREB, NOTURAŠKA 69

stir. — Na tem mestu opozarjamo junaka, ki
rad zahaja v gostilne, si naroči jedi in pijače
in ko si želodček napolni, kar tebi nič meni nič
brez plačila odide. Zaenkrat njegovo ime pri-
krijemo, če se pa ne bo poboljšal, ga bomo ime-
noma navedli, ker je nas druge vaščane sram,
če moramo poslušati take stvari, ki mečejo sla-
bo luč tudi na druge.

Dojnjelendavske gorice. V predzadnji številki
»Slov. gospodarja« smo pisali o boleznih »griza«
ter o njenih žrtvah. Sedaj se je zdravstveno stan-
je hvala Bogu zboljšalo in se je bolezen zelo
omejila. — Blíža se čas trgatve. Z žalostjo v
sroih opazujemo, kako nam v nekaterih krajih
grozdje grije. Nekateri goričanci ne bodo pri-
delali niti toliko, da bi krili stroške obdelovanja.
— Mogočno pojejo v nekaterih krajih klopotci
svojo jesensko pesem, ki mimo idočega popotni-
ka navdušuje ter ga vabi k zorečemu grozdju,
rekoč: Klo, klo, klo — posezi, trgaj, sad užij —
za časom maja ne žaluj!

Sv. Sebeščan. Prejšnji mesec je bilo pri nas
pomembno tridnevno zborovanje prekmurske ka-
toliške inteligence. Med drugimi so se tečaja
udeležili narodni poslanec dr. Klar, banska svet-
nika gg. Klekl in Bajlec, gimnazijski ravnatelj
g. Zobec, dekan g. Jerič in ostala naša inteli-
genca, posebno duhovniki. Predavanja so bila
med drugim o agrarni reformi (Jerič), o sezon-
skem delavstvu (Kerec in Bejek), o kmečki iz-
obrazbi (Zobec). Predavali so še: Klekl, Škra-
ban, Rous, Berden in drugi. Po vsakem preda-
vanju se je razvila zelo živahna in dolga deba-
ta. Vsak dan je bila peta sv. maša in večernice.
Zadnji dan je bilo skupno sv. obhajilo. Tečaj je
na vsak način dosegel svoj namen.

Sv. Sebeščan. Naši delavci v inozemstvu imajo
letos precej nesreč. Roko si je zlomila Kerec
Marija iz Prosečke vasi, nogo pa Horvat Štefan
od Sebeščana ter roko natrl Šeruga Janez. Daj
Bog, da bi se vsi zdravi vrnili. — Duše si jih se-
veda še več polomi.

Sv. Sebeščan. Delo pri našem domu gre proti
koncu. Do 1. oktobra bo dom popolnoma dogo-
tovljen in odprt faranom. Dom bomo blagoslo-
vili šele k božiču, to pa zato, ker se do takrat
že vrnejo naši delavci, ki so največ prispevali in
zato se naj tudi z nami veselijo. Zopet so daro-
vali za naš dom po 50 din: Šantavec Marija, Pa-
latin Alojz in žena, Fujs Klarica, Komin Linika,
Gomboši Marija, Broder Kalman, Horvat Marija,
Horvat Franc, Gomboši Franc, Celec Franc, Ce-
lec Alojzija, Panker Ivan, Franc, Drobec Ma-
rija, Gomboši Terezija, Fujs Verona, Pintarič
Ana, Kelner Karel in žena, Šeruga Štefan, Graj
Štefan, Zelko Ilonka, Broder Terezija, Šantavec
Franc, Ludovik, Kerčmar Štefan in žena ter
hčerki Justina in Milika, Kuplen Ivan, Kreft Ja-
nez; Zelko Karel 100, Ficko Verona 100, Fujs
Terezija 40, Anton 20, Fujs Janez 20, Ficko
Alojzij 80, Horvat Jožef 40, Broder Franc 40,
Domijan Šarika 132, Gyergyek Marija 132 din.
Bog vam boji plačnik! Nadaljnji seznam darov
bo sledil. Iz Argentine nam je poslal Žokš iz Ša-
lamenec 1300 din, katere je nabral med rojakl.

Moščanci. Naša gasilska četa je dala napeljati
k nam telefon, ki je nameščen v gasilskem domu.
Stroškov je okrog 5000 din. — Vodja naše že-

lezniške postaje bo šel še to jesen v pokoj in to zaradi bolezni. Bil je zelo priljubljen in prijazen z vsakomur. Želimo mu, da bi svoj pokoj dolgo užival in da bi popólnoma okreval.

Naši rajni

Gaj pri Pragerskem. Umril je zadet od srčne kapi daleč okoli znani hišni posestnik in železničar Ivan Plohl. Dolga leta se je boril za zaslužen pokojnino, katero je pa užival le malo let. Razen številnih prijateljev ga bodo pogrešali tudi siromaki, kajti vsakemu je rad pomagal, kolikor je le mogel. Njegov pogreb je pričal, kako je bil priljubljen. Od rajnega se je v ganljivih besedah poslovil g. zlatomašnik Mlakar, pevci iz Cirkovc pa so mu zapeli v slovo žalostinke. Rajnemu blag spomin — žalujočim naše sožalje!

Cvetkovi. V dneh od 2. do 4. septembra je razobesila gasilska četa črno zastavo na gasilskem domu v znak, da je njen podporni član Raušl Franc iz Senežic nenadoma umrl. Rajni je bil zelo spoštovan, dober katoličan, rad je podpiral misijone, naklonjen je bil tudi gasilskim vrstam, katerim je pred smrtjo podaril lepo podporo. Gasilci so mu izkazali hvaležnost s tem, da so nastopili z mestno godbo iz Ormoža pri njegovem pogrebu. Pri hiši žalosti se je od rajnega poslovil tov. predsednik Novak iz Tergovišča, ob grobu pa je spregovoril predsednik Kmečke hranilnice in posojilnice Ormož g. Franc Petek iz Cvetkovec, ker je bil rajni častni član omenjene posojilnice. Pogreba so se udeležili tudi štirje oo. minoriti iz Ptuja in domača duhovščina. Blag mu spomin! — žalujočim naše sožalje!

špitalič pri Slov. Konjicah. Dne 16. septembra smo pokopali Stefana Grašič, posestnika v Starih Slemenah. Lep je bil njegov pogreb. Veliko ljudi ga je spremljalo na zadnji poti. Celo sedem občinskih odbornikov, med njimi župnik iz Stranic, g. Jožef Žolnir, je prihitelo na pogreb svojega tovariša občinskega odbornika občine Slov. Konjice. Ob grobu je vzel v imenu fare slovo od rajnega domači g. župnik Janez Goričan, v imenu občine Slov. Konjice pa g. Matija Napotnik iz Slov. Konjic. S solzami v očeh so se razhajali pogrebci od pogreba vzornega gospodarja in gorečega kristjana. »Blagor mrtvim, ki v Gospodu umrjejo; odslej naj počivajo od svojega truda.« — žalujočim naše sožalje!

V Saint Andresse, kjer je bivala med svetovno vojno belgijska vlada, so odkrili zadnje dni spomenik kralju Albertu.

Društvene vesti

Tabor na Pohorju!

Povsod po naši Sloveniji se vršijo ljudski tabori. Tudi mi Kebeležani nočemo biti zadnji! Zato bo tukajšnje Prosvetno društvo Slomšek priredilo dne 2. oktobra svoj ljudski tabor. V primeru slabega vremena ta dan bo tabor dne 9. oktobra. Spored: Ob devetih bo slovesna sv. maša, katero bo daroval g. Panič Jožef. Ob desetih začne ljudsko zborovanje z govori raznih govornikov. Ob dveh popoldne se bo vprizorila

General Syrový, generálni inšpektor češkoslovaške vojske

Admiral Robert Backhouse, novi šef angleške mornarice

Prajadhipok, bivši kralj srednjeazijskega Siama, bo zapustil oktobra Anglijo in se bo vrnil v domovino.

Petančičeva igra »Deseti brat« na prostem. Po predstavi sledi prosta zabava, pri kateri bo sodelovala godba iz Slov. Konjic. Pridite od blizu in daleč na naše granitno Pohorje in v prijazno župnijo Kebelež!

Hajdina pri Ptuj. Katoliška mladina priredi v nedeljo, 25. septembra, katoliški mladinski dan. Spored: Od 7 do 9 pokalne tekme članskih vrst fantovskih odsekov ptujskega okrožja; do 9 zbiranje skupin pri gasilskem domu na Sp. Hajdini; ob 9.15 sprevid v cerkev, nato pridiga in sveta maša; od 11 do 12 pokalne tekme mladčevskih vrst fantovskih odsekov ptujskega okrožja. ob 12.15 skušnja za telovadni nastop; ob 14 večernice, ob 15 javni telovadni nastop slovenskih fantov in deklet. Vsi fantovski odseki in dekliški krožki ptujskega okrožja, Dravskega polja, Slovenskih gor in tudi drugi vljudno vabljeni! Prijatelji slovenske katoliške mladine, pridite vsi med svojo mladino! Naj bo geslo: Vse, kar ne pojde na Prevalje, mora v Hajdino pri Ptuj!

Gornja Ponikva. Igro »Roka božja« vprizori dekliška Marijina družba v nedeljo popoldne, dne 25. septembra, ob treh popoldne. Med odmori bo igral družbin dekliški tamburašk zbor.

Loče pri Poljčanah. Po vsej Sloveniji obhajajo 20 letnico Jugoslavije. In Loče menda niso zadnje. Zato bo naše Prosvetno društvo Slomšek proslavilo 20 letnico države dne 24. septembra ob osmih zvečer in 25. septembra ob treh popoldne v šoli s primernim govorom in z igro: »A njega ni...« Vstopnina navadna. Ločani in okoličani, pokažite svojo narodno zavednost! Na svidenje!

Stari trg pri Slovenjgradcu. Dve pomenljivi prireditvi smo imeli zadnji čas pri nas. Na Marijin praznik je bila »farna akademija« s krasnim nastopom fantovskega in dekliškega krožka, na kateri je govoril meščanskošolski upravitelj g. Theuerschuh. Sledečo nedeljo pa nam je prišel predavati iz Maribora naš bivši g. kaplan Stefan Kušar o razmerah v Hitlerjevi Nemčiji. Obakrat je bila dvorana napolnjena.

Ribnica na Pohorju. V nedeljo, 11. septembra, je priredil fantovski odsek in dekliški krožek s sodelovanjem sosednjih bratskih odsekov svoj mladinski dan. Zjutraj so imeli sv. mašo, med katero je bilo skupno sv. obhajilo članstva. Po sv. maši smo sprejemali goste. Ob devetih smo

Bolgarski kraljevski par na sprehodu po Londonu

se zbrali na letnem telovadišču, od koder se je razvil lep spreved organiziranega članstva v krojih in civilu k podružnici Sv. Lenarta, kjer je domači g. kaplan Jakob Sem imel sv. opravilo. Med sv. mašo je godba od Sv. Trojice v Slov. goricah igrala zbornu sv. mašo z ljudskim petjem. Popoldne so bile slovesne večernice, nato pa je bil na novem letnem telovadišču prvi javni nastop, katerega je otvoril naš g. duhovni voditelj Jakob Sem. Govornik g. Kotnik iz Maribora je podal par res lepih spodbudnih besed naši mladini. Izvrstno so se odrezali na orodju naši bratje iz Sv. Lovrenca na Pohorju, kateri so nam naj-

več pripomogli, da je naš mladinski dan tako veličastno potekel. S prireditvijo so bili zadovoljni vsi, stari in mladi.

Špitalski pri Slov. Konjicah. Naše Kat. izobraževalno društvo je oživljeno. Kar je zamudilo, skuša zdaj popraviti. Priredilo je letos že dve prireditvi v šoli. Pogodilo je posebno igro »Pri kapelici«, ki bi se naj pomnila. Našim nasprotnikom pa ni po volji prosvetno delo društva. Tista dva nadebudna fanta, ki sta po igri napadala naše ljudi na cesti, se bosta morala zagovarjati za svoje junaštvo pred sodnijo.

*

Dopisi

Črneče pri Dravogradu. Kresovi bodo zagoreli na starem gradu in pri Sv. križu v soboto zvečer ter oznanjali vest, da naj vsi naslednji dan pohitimo na narodni koroški tabor v Prevalje. Šli bomo, kolikor mogoče, v skupinah. Kolesarji naj bi se zbrali okrog sedmih na Meži. Dravograjčani bodo šli isti čas z avtomobili ali vlakom. Črnečani, Dobrovčani in Podklančani se bomo peljali z vozovi, ki bodo okrašeni. Zbirališča: ob 6.30 v Črnečah pri gasilskem domu, Dobrova in Podklanec isti čas pred hišo družine Kogelnik. —

Fantje in možje, dekleta in žene! Na svidenje ta dan na Prevaljah!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Rame, ki jih je zadalo nezaupanje denarnim zavodom v dobi denarne krize, bo mogoče zaceliti le z živahnim novim delovanjem. Zato danes opozarjamo ljudstvo na sledeče: Kmet bo vedno potreboval posojil po nizki obrestni meri. Pod ugodnimi pogoji jih bo dobil le doma. Zato pa mora zaradi napredka kmečkega stanu ostati domač denar v domačem zavodu. Ta kmečka zavednost se mora dvigniti! Kako naj govorimo o kmečki skupnosti, če bi nosili denar tujim zavodom. — Denar naj ne leži doma v skrinji! Tam ne nosi nobenih obresti. Izpostavljen je tatovom; saj čitamo vsak teden o tatvinah denarja po domovih. Na razpolago pa je tudi za nepotrebne stvari, za zapravljanje. — Čemu bi nosili denar v tuje denarne zavode? Ali ni naša kmečka hranilnica prav tako varna? Letos je poteklo 30 let, odkar je bila ustanovljena, pa ni še niti enega vlagatelja, ki bi mogel reči, da je kaj na svoji vlogi izgubil od strani hranilnice. Zgrajena je na neomejenem jamstvu, to je, da vsi člani jamčijo z vsem svojim premoženjem. Posojila dobe domači ljudje, o katerih vedo člani načelstva, kaj premorejo in kako morejo dolg zopet odplačevati. — Obrestovanje novih vlog je primerno. Nove vloge so vedno na razpolago. Tudi stare vloge se izplačujejo po dejansko resnični potrebi vlagateljev. Položaj se z dneva v dan izboljšuje in s sodelovanjem vseh bomo prišli zopet v normalno poslovanje, ki bo v korist vsemu kraju. — Poudarjamo pa potrebo po varčevanju. Brez tega ni nikjer napredka. Starši, predstojniki, učitelji, učite mladino var-

Pri motnjah v prebavi, pri napetosti, vzdigovanju, zgagi, povzročeni po hudi zapeki, je zelo primerno vzeti na večer pol kozarca naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zjutraj na tešče pa isto množino. Prava »Franz-Josefova« voda se izkazuje vedno kot popolnoma zanesljivo sredstvo za čiščenje črev. (Ogl. reg. S. br. 30.474/35.) 1138

čevati! Vpeljite domače hranilnike in ob koncu leta naj roma ta denar v posojilnico, ki bo nosil obresti in bo na varnem. Mladina, poslušaj svarila in opomine svojih predpostavljanih, ki ti žele le dobro! Fant, pomisli, da ne boš vedno mlad, čvrst in zdrav. Prišel bo čas, ko ti bodo moči opešale; takrat bo hranilna knjižica tvoja tolažnica in rešiteljica iz težkega položaja.

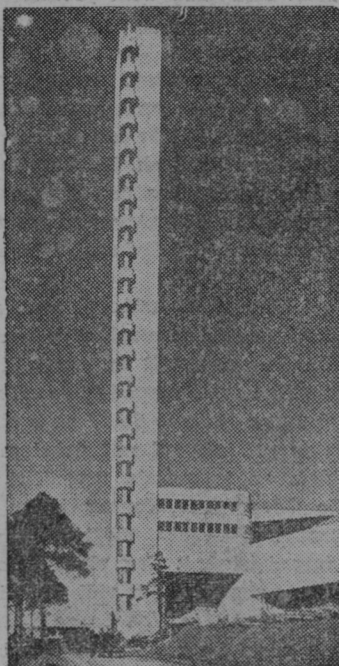
Studenci pri Mariboru. Že pred nekaj časom je neki časopis pisal, koliko denarja bodo podedovali kapucini v Studencih po rajnem posestniku Pavliču v št. Lovrencu na Pohorju. Dotični list je vedel povedati tudi, da so hodili kapucini k dotičniku — morda se pripravljali za kak »spominek« v oporoki. Da ne bodo ljudje slabo poučeni in odslovili kapucinskega brata, če pride prosit za živila, češ, saj ste veliko podedovali, moramo povedati resnico. Predvsem pobjemo, da nihče izmed kapucinov ni hodil obiskovat g. Pavliča z namenom, da bi izvabil iz njega

Češkoslovaški vojaki pri vaji s strojnico

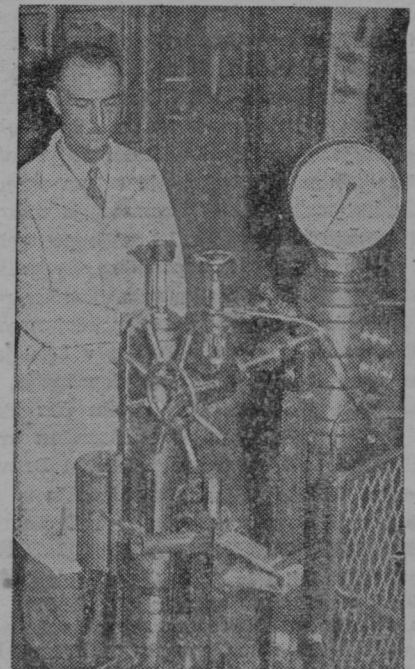
Ameriški učenjak je vzgajal pišče v steklenici

Stadion v Helsingforsu na Finskem, v katerem se bodo vršile leta 1940 svetovne športne tekme, je dograjen.

Posredovalec v češkoslovaško-sudetskoneškem sporu lord Runciman s svojo soprogo v Pragi

Francoz James Basset je iznašel postopanje, po katerem vzdrži gumi pritisk 6000 atmosfer in postane trd kot jeklo.

denar. Možno je, da je kak brat prišel na zbirki kakor sploh v vse hiše tudi v njegovo. Zgoraj omenjeni časopis je pisal tudi, da so kapucini dobili denar iz zapuščine. To ni res. Rajni g. Pavlič je zapustil polovico vsote, za katero se bo prodala njegova imovina, cerkvi sv. Jožesa v Studencih, ne pa kapucinom. Drugo polovico pa je dobila cerkev Matere milosti v Mariboru. Glede visoke vsote, ki sta jo dobili obe cerkvi, je omenjeni list v zmoti, ker ni odštel raznih sodnih in komisijevskih stroškov. Dalje: Cerkev sv. Jožefa je še do danes podružnica sv. Magdalene v Mariboru. Očetje kapucini oskrbujejo samo službo božjo v njej, a ni njihova, kakor je n. pr. kapucinska cerkev v Celju last oo. kapucinov. Kar je torej cerkev sv. Jožefa podedovala, od tega ne dobijo kapucini niti pare. Kapucini nimajo nobene pravice razpolagati s kakršno koli dedščino, ki je naklonjena cerkvi sv. Jožefa. Sicer pa s to dedščino, katero je rajni g. Pavlič naklonil predvsem in edinole cerkvi, naj bi se prav kmalu nabavil tretji nov zvon, katerega je zadnja vojna vzela. To bi bilo najbolj potrebno.

Hajdina. Nedelja, 11. septembra, je bila za gasilsko četo iz Gereče vasi prelep dan. Domači g. župnik je namreč s škofovim pooblastilom slovesno blagoslovil novo ročno brizgalno, ki si jo je četa nabavila. Boter, mladi g. Musek, je s svojim velikodušnim darom dal pobude in poguma tudi drugim, da so kar največ prispevali v ta gasilski namen. Prepričevalne besede Kristusovega namestnika so šle vsej množici vernega ljudstva prav do srca, tako da bo ta dan ostal v prijetnem spominu prebivalcem pri Sv. Kungoti, kjer je bila služba božja in blagoslovi- tev, kakor tudi ostalim domačinom in gostom iz Pekar. V nedeljo, 25. septembra, pa bo na Hajdini, če bo dovolj ugodno vreme, »mladinski dan«, ki ga bo obhajala mladina fantovskih odsekov in dekliških krožkov iz vsega ptujskega okraja, z njo pa seveda tudi prijatelji mladine. Pridite!

Sv. Marjeta niže Ptuja. Začetek splošnega izkopavanja krompirja zavoljo dozorelosti in gnitja istega zaradi moče je povzročil, da je cena krompirja padla za 5 par, od 60 na 55 par. Zato je nakladanje in prodaja močno pnehala. V ponedeljek, 5. septembra, je bilo v Ptujju premo- vanje konj. Prigon je bil rekorden, kakor tudi nagrade: 10.000 din! Naši priznani šmarjetski konjerejci so odnesli vsa prva darila. Dobili so 2900 din. Znamenje, da imamo v naši okolici dobre žrebce, kar je poleg dobre nege prva pod- laga za uspešno konjerejo. Le škoda, da se nekateri kmetje še vedno nočejo zavedati, da je konjereja izmed vse živinoreje še najbolj dobič- kanosna v današnjih časih. Marsikateri kmet še vedno tarna o krizi, noče pa se malo pobrigati za zboljšanje konjereje. Da bi dal pripuščati svoje kobile pri dobrih žrebcih in s tem vzredil do- ber konjski material. — Premovanje rodovniške govede pingavske pasme, ki se je po treh letih zopet vršilo pri nas 1. septembra, je prav tako pokazalo uspeh v napredovanju. Vendar pa mo- ramo reči, da smo v konjereji precej naprej. — Dne 9. septembra se je nahajala v Ljubljani na banski upravi naša občinska deputacija, ki je intervenirala glede novega mostu čez Pesnico, glede poglobljenja Pesnice na Forminu in glede okrepitev obrambnih naprav na reki Dravi. Od- poslanstvo je bilo prijazno sprejeto in se mu je obljubilo upoštevanje zaprosenega. Z elektrifika-

Proti trdi stolici in zlati žili, združeni z nava- lom krvi, utripanjem srca in glavobolom, je na- ravna »Franz-Josefova« grenka voda že od dav- nine preizkušeno domače sredstvo. Prava »Franz- Josefova« voda milo učinkuje in sigurno odvarja, a vrhu tega tudi v zastarelih primerih ne odreče. (Ogl. reg. S. br. 30.474/35.) 1138

Pridite vsi na KOROŠKI NARODNI TABOR na Prevaljah v nedeljo 25. septembra 1938

cijo pa so še velike težave, ker je treba premo- stiti razna nasprotstva. Počasi bo že šlo vse, ker tok časa marsikaj uglaadi in poravna.

Veržej. Naši kraji se kaj radi nazivajo »mali Banat«, zato je več kot opravičljivo, da se tudi pri nas postavi »silos« za žito v smislu odredbe o silosih. Naša občina je v ta namen napravila posebno vlogo na kr. bansko upravo v Ljubljani s prošnjo, da ona zastavi ves svoj vpliv za posta- vitev silosa v Veržeju. Veržej je namreč najbolj osrednje ležeč kraj za okraje Ljutomer, Sobota in Dolnja Lendava, ki pridelajo žita nad lastno po- trebo. Zato upamo, da bodo merodajni činitelji uvideli potrebo silosa za Obmurje, kakor tudi po- trebo skladišč za shranjevanje sadja s sadno su- šilnico. V našem trgu so v ta namen na razpolo- go idealna stavbišča ob železniški postaji, gramoz in pesek je na licu mesta, dovozne ceste so v do- brem stanju, opekarna je oddaljena komaj 3 km, električni daljnovod gre v neposredni bližini tr- ga, delovne moči so poceni, te dni pa dobimo s pošto še telefon. Tako govori vse za postavitev silosa za Obmurje v Veržeju.

Ljutomer. Dne 25. septembra se prične peti del poučnega tečaja z obhodom po vinogradih v Nunski grabi, Presiki in Globoki. Zbiranje ob 14 pri Kodoličevi hiši v Nunski grabi. Drugi dan se tečaj nadaljuje po objavljenem sporedu.

Slov. Konjice. Pred kratkim so se zbrali v Slov. Konjicah jublanti in obhajali svoje jubi- leje. Bili so: g. Žičkar Marko iz Loč: 40 letnica mašništva; g. Tomažič Anton iz Žič: 20 letnica mašništva; g. Paulič Peter od Sv. Jerneja: 30 let- nica mašništva in 20 letnica župnikovanja na isti župniji; g. Kumer Karel: 40 let, kar je nastopil službo v Slov. Konjicah. Tem jubilentom so se pridružile s svojimi jubileji tudi nekateri Kuni- gunde. Kronist to poroča, da se ne pozabi. Gor- njim jubilentom tudi »Slov. gospodar« častita kot svojim dolgoletnim zvestim naročnikom in agitatorjem. Bog jih živi še mnoga leta!

Špitalič pri Slov. Konjicah. Selekcijsko društvo za sivopšenično govedo ima dne 20. septembra v škednju premovanje. 150 glav prvovrstne živine pride v poštev. Najboljši živinorejci bodo nagra- jeni.

Sv. Vid pri Planini. V križu je zveličanje! Ta napis se blesti na naši prenovljeni krasni cerkvi- ci Sv. križa. Da, popravili in prenovili smo to cerkev. Z velikim trpljenjem je bilo združeno to delo, se pač pozna, da smo delali za križ. Rekord v trpljenju je pač odnesel naš dobri g. župnik. Njegova ideja se je morala uresničiti — »po- praviti hišo Gospodovo«, čeprav je on pri tem največ moral trpeti. Zato mu tem potom izre- kamo vsi farani iskreni: Bog plačaj! Vaše žrtve in delo vidimo, zlasti pa jih vidi On, čigar naj- boljši namestnik ste, in Vas bo za vse to obilo poplačal. Na angelsko nedeljo se je pri tej cer- kvi zbralo dve sto romarjev. Ker je cerkev na krasni točki, da se od tu vidi zelo daleč naokoli, je bilo med romarji tudi zelo veliko razumnikov.

Drugo leto, če Bog da, bomo skušali napraviti tu kakšno prireditev.

Laški okraj. Leta 1931 je bila ustanovljena živinorejska zadruga za laški okraj, katera pa sedaj deluje na Dolu pri Hrastrniku. Zadruga ima namen, pospeševati rejo sivopšenične pomurske pasme, katera je za naš okraj določena. V ta namen je zadruga lani kupila v vasi Kal visoko gori pod Mrzlico obširno Kostelovo posestvo, ka- tero sedaj uporablja kot pašnik za telice. Letos je že začela s pašo in se pase samo osem telic, lahko bi se jih pa paslo 40. Za izrejo in oskrbo- vanje bikov se od strani oblasti izdajajo lepe podpore, a za izrejo krav se do sedaj — odkar se je pred kakimi 50 leti opustilo pašništvo — niso dosti brigali. Toda brez zdravih in razvitih krav ne bomo imeli lepega govejega zaroda. Zato je treba akcijo dolških kmetov podpreti in pri- poročamo kmetovalcem, da pristopijo k zadrugi in dajo telice na pašo. Mesečno se plačuje 25 din od tistih mesecev, ko je telica na paši, kar se gotovo izplača. Zadrugo vodijo sami kmetje. Sedaj ji načeljuje ugledni in agilni Bantan Ka- rel. Kmetje, pomnimo, da bomo le na ta način zboljšali svojo živino!

Iz laškega okraja. Ozimina je letos izvrstno obrodila. Tako lepe pšenice že dolgo nismo imeli. Tudi koruza in ajda lepo kažeta, bati se je, da zaradi hladnega in deževnega vremena zadnjih tednov ne bosta dovolj dozoreli. Sadja je letos malo, samo v posameznih krajih so jabolka ob- rodila. Sicer pa smo kmetje že težko čakali do- bre žitne letine, ker sta bili zadnji dve leti v tem oziru prav slabi. Starejši ljudje trdijo, da niso kmetje v našem okraju od leta 1895 pokupili to- liko živeža kot letos. Leta 1895 je namreč pod snegom segnila vsa ozimina, saj je sneg ležal od konca novembra 1894 pa do Jožefovega nepre- trgoma. Letos nam tudi toča ni napravila po- sebne škode, čeprav smo imeli parkrat hude nevihte. Dne 3. julija je strela vžgala na dveh krajih: v Porebrih, župnija Sv. Miklavž nad Laškim, gospodarsko poslopje Franca Biderma- na, in v Pejerjih, župnija Jurklošter, kozolec An- tona Zalokarja. V noči na 26. julij pa je strela vžgala gospodarsko poslopje Mihaela Vorine v Strnici, župnija Laško, in gospodarsko poslopje Franca Maček v Njivicah, župnija Sv. Rupert nad Laškim. Vsi pogorelci so bili zavarovani, le žal, da za premajhne zneske.

GOSPODINJE!

Navodila za vkuhavanje dobite v raznih strokovnih knjigah. Pišite po ponudbo. — Papir in vse druge potrebščine dobite po ugodni ceni pri nas. Radi bi Vam postre- gli. Oglasite se pisмено ali osebno v pro- dajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru ali Ptujju.

Poslednje vesti

Angleško-francoski načrt glede Češkoslovaške

Sprejaj smo objavili Hitlerjev plebiscitni načrt glede Češkoslovaške. V današnji številki tudi poročamo, da sta se mudila zadnje nedelje na posvetovanjih v Londonu francoski ministrski predsednik Daladier in zunanji minister Bonnet. Francoski in angleški ministri so skušali z ozirom na Hitlerjev načrt o plebiscitu in z ozirom na tozadevno odklonilno stališče Češkoslovaške najti nekako srednjo pot, katero so nazvali »pravna meja«. Angleško-francoski načrt za določitev usode Češkoslovaške je bil iz Londona poslan v Berlin ter Prago in obsega te-le točke:

1. Vsi oni okraji v Češkoslovaški, kjer so Nemci pri zadnjih občinskih volitvah v letošnjem letu dobili več kot 75%, se smatrajo kot okraji, ki se želijo priključiti k Nemčiji.
2. Nova meja bo potegnjena tako, da bodo po možnosti vsi ti okraji priključeni rajhu.
3. Oni okraji, v katerih je za Nemce pri zadnjih občinskih volitvah bilo manj kot 75% oddanih glasov, toda več kot 50%, dobijo avtonomno upravo, ki se lahko uredi po vzorcu švicarskih kantonov.
4. Zajamči se pravica samoopredelitve za one okraje, ki so po večjem delu nemški, toda se ne želijo priključiti Nemčiji.
5. To, kar velja za nemške okraje, velja tudi za okraje ostale narodnostnih manjšin.
6. Nove meje Češkoslovaške bodo zajamčile vse sosedne države, poleg tega pa tudi Francija in Velika Britanija.
7. Češkoslovaška se mora odreči zvezam s sovjetsko Rusijo in Francijo, njen juridični položaj pa ostane enak položaju Belgije.

Kako bi naj bile izvedene zgoraj navedene točke, je zaenkrat še tajnost najvišjih angleških in francoskih krogov.

Kaj pravi Praga?

Praska vlada je doslej odklonila vse sporazume, katere so sklenile razne velesile brez nje. Vrhovni poveljnik češkoslovaške armade je ponovno poudaril, da se bo raje boril, kakor pa bi dovolil plebiscit ali odstop Sudetov Nemčiji.

Drugi sestanek Chamberlain-Hitler

Drugi sestanek Chamberlain-Hitler v Godesbergu pri Kölnu v Nemčiji je bil prestavljen od 20. na 21. september. Ni pa še gotovo, ali bo mogel Chamberlain Hitlerju sporočiti že v sredo, 21. septembra, odgovor na njegove zahteve, ki jih je postavil pri prvem sestanku v Berchtesgadenu.

Mussolini se pozdravil na naših tleh z banom dr. Natlačenom, predstavniki naše vojske in z drugimi odličniki

Sprejaj poročamo, da je govoril Mussolini zadnje nedeljo v Trstu.

V ponedeljek, 19. septembra, se je pripeljal Mussolini v avtomobilu v Kačjo vas pri Planini, ki leži na italijanskem ozemlju, od koder je prestopil na naša tla, kjer so mu priredili zelo svečan sprejem. Mussolinija je pričakal naš ban, general-divizionar Lukič, častna četa z godbo, upravnik ljubljanske policije, poveljnik dravskega orožniškega polka, poveljnik planinskega bataljona, obmejne straže, župan občine Planina z odborniki in mnogo občinstva ter predvsem žensk v narodnih nošah.

Na italijanski strani je bil postavljen cel bataljon z godbo ter italijansko obmejno uradništvo z zastopniki časopisov. Točno ob 11.15 se je pripeljal Mussolini s svojim spremstvom, v katerem je bil italijanski zunanji minister, generalni tajnik fašistične stranke, minister za narodno kulturo, prosvetni minister, general milice in še več drugih odličnikov. Mussolini je obšel italijansko častno četo, nakar je stopil na sredo na italijansko-jugoslovansko mejo, kjer so mu bili predstavljeni predstavitelji naše vlade in zastopniki oblasti. Mussolini je obšel v spremstvu našega bana in divizionarja našo častno četo in je pozdravil vojake s: »Pomozi Bog, vojnici!«

Ban dr. Natlačen je pozdravil Mussolinija v imenu predsednika vlade dr. Stojadinoviča in mu je želel dobrodošlico z željo, da bi ta obisk še bolj utrdil zveze dobrega medsebojnega prijateljstva in sosedstva. Za banom je pozdravil Mussolinija v imenu naše vojske v francoščini general Lukič. Za tema pozdravoma je prejel Mussolini iz rok gospe Marije Ščavnikar v narodni noši lep šopak.

Mussolini se je vsem zahvalil v italijanski. Izrazil je veselje, da se je lahko pozdravil z našimi na meji, ki veže oba naroda, ki sta prijatelja na suhem in na morju. Izročil je prisrčni in vdani pozdrav predsedniku vlade dr. Stojadinoviču in vsemu jugoslovanskemu narodu.

Na to je stopil Mussolini med naš ženski svet v narodnih nošah in se je pustil večkrat fotografirati. Mussolini je v spremstvu bana, s katerim se je razgovarjal med zatrjevanjem prijateljstva, prestopil na italijanska tla in se je odpeljal v Postojno ter je govoril 20. septembra v Vidmu. Njegov govor so prenašale vse italijanske in še druge evropske radio-postaje.

Domače novice

Minister za telesno vzgojo odstopil. Minister za telesno vzgojo dr. Mirko Buijč je odstopil. Za njegovega zastopnika je določen Dragiša Cvetkovič.

Poroka. Zadnji ponedeljek se je poročil v Marijanišču v Ljubljani g. inženjer Lambert Muri, šef kmetijskega oddelka na banski upravi, z gospodično Zinko Mikuzovo, gospodinjsko učiteljico. Poročil je mladi par g. notranji minister dr. Anton Korošec, ki je imel na poročenca lep nagovor. Mlademu paru naše častitke!

Soproga generala Maistra umrla. V Leonišču v Ljubljani je umrla v starosti 53 let zadnji ponedeljek gospa Marija Maistrova, soproga in vdova po rajnem prvem slovenskem generalu in odličnem pesniku Rudolfu Maistru. Blagopokojna je bila zavedna ter požrtvovalno delavna Slovenka, ki je dala močno oporo svojemu soprogu. Blagi slovenski materi bo ohranil slovenski narod trajno hvaležen spomin!

Koroški narodni tabor v Prevaljah. Vse, ki se nameravajo udeležiti narodnega tabora v Prevaljah, obveščamo, da bo 25. septembra vozil posebni vlak iz Celja do Prevalj in nazaj. Odhod iz Celja ob 4.37 (vozni red turistiškega vlaka 9122, ki vozi do 11. septembra). Voznina nedeljka.

Slovesna otvoritev nove ceste. Zadnje nedelje je bila slovesno blagoslovljena in otvorjena nova cesta Frankolovo-Bukovje. Slovesnosti se je udeležil g. ban, senator Smodej in g. celjski župan Mihečič. Sv. mašo je opravil z nagovorom v Bezenšekovi kapeli g. kanonik Žagar iz Nove cerkve. Po službi božji je bilo slavnostno zborovanje in lepa proslava 20 letnice Jugoslavije.

Glej oglas: Bezjak, Maribor, stran 14!

Štiri kmečke domačije pogorele. V noči na 17. september je obiskala vas Zlatoličje v županiji St. Janž na Dravskem polju huda požarna nesreča, koje žrtev so postale štiri domačije. Po orožniških poizvedbah je izbruhnil ogenj okoli treh zjutraj pri posestniku Pekraniču. Hišna gospodinja se je vzbudila zaradi prasketanja ognja. Hitro je poklicala moža in otroke, kateri so se še rešili pravočasno. Pekranič je hotel še nekaj otepi s podstrešja. Pri tem je padel nekaj metrov globoko z lestve in se je poškodoval. Pekraniču je vpepelil ogenj hišo in gospodarsko poslopje. Močan veter je zanesel ogenj na sosednja poslopja posestnikov Jožefa Tement, Alojzija Sagadin ter Stefana Čelan. V najkrajšem času je bil ves del vasi v objemu plamenov. Čeprav je bil ogenj viden daleč naokrog, niso prihrzeli zaradi izredne nočne ure gasilci od nikoder na pomoč. Domačini so si pomagali sami, kakor se je dalo, da so rešili pri velikem pomanjkanju vode, kolikor so mogli. Skupna škoda, katera je le delno krita z zavarovalnino, znaša 250.000 din.

Nagla smrt. Na banovinskem posestvu v Svečini ob severni meji zaposleni 19 letni hlapec Jožef Hrastnik je peljal zadnje soboto zvečer iz Maribora v Svečino prazne sode. Sedeč na vozu, je zadremal in padel v Rošpohu z voza tako nesrečno, da je obležal nezavesten s prebito lobjano. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico, kjer je podlegel v nedeljo zvečer poškodbi.

Jesenski plemenski sejem rodovniške govede pingavske pasme v Ormožu bo v ponedeljek, 26. septembra ob osmih zjutraj na sejmišču.

Živnorojsko selekcijsko društvo pri Sv. Lenartu v Slov. goricah naznanja živnorojcem okoliških občin, da se vrši sprejem krav v rodovnik simodolske pasme 3. oktobra ob osmih pri Sv. Lenartu na sejmišču, ob enajstih pa pri Sv. Ani pri gostilni Holler.

Prijeta tatica. V bolnišnici v Celju so prijeli neko Marijo Kranjc, katera je 1. septembra, kakor je naš list že poročal, ukradla v mariborski bolnišnici vrtnarici Perišič iz kovčega 6000 din. Tatica priznava dejanje, a trdi, da je izmaknila le 1300 din. Dobili so pri njej 362 din.

Društvene vesti

Mladinski dan v Oplotnici. V nedeljo, 25. septembra, bo v lepi in prijazni Oplotnici pod zelenim Pohorjem veliko slavlje. Mladinski dan bo, ki se bo začel ob 10 z blagoslovitvijo novega velikega župnega zvona v Cadramu. Po sv. maši bo slovesen sprevod slovenske mladine in ljudstva v Oplotnico na zborovanje. Ob treh popoldne pa bo na vrtu gospe Vari telovadni nastop fantovskega odseka in dekliškega krožka. Nastopi nad sto članstva domačega odseka ter oplotniška orodna telovadna vrsta. To bo v Oplotnici prvi nastop po črnih letih tiranije, zato pa bo toliko lepši, navdušenejši in samozavestnejši.

Slovenska Bistrica. Ker ima naša prosveta tudi namen utrjevati narodno in državljansko zavest, priredi tukajšnje Prosvetno društvo v nedeljo, 25. septembra ob 16 v Slomšekovem domu proslavo 29 letnega obstoja naše države. Najprej bo odbornik za narodno-obrambno delo razložil namen proslave, na kar bo cerkveni pevski zbor zapel domoljubne pesmi, ki so bile namenjene za narodni tabor v Mariboru. Glavna točka spreda bo Franceta Bevka drama »Kajna«, ki nam v žarki luči prikazuje težko življenje neosvobojenih bratov v tujini.

Sv. Peter pri Mariboru. Na Marijin praznik, 8. septembra, je bil za župnijo Sv. Petra dan, kakršnega še ni doživela ta lepa fara. Mladina je proslavljala svoj dan. Na predvečer so člani fantovskega odseka kurili kresove, spuščali v zrak rakete in streljali s topiči v spomin, da je bil pred 15 leti za časa agiinega g. kaplana Matka Krevh ustanovljen v župniji orlovski odsek. Na Marijin praznik popoldne se je v krasnem vremenu vršila lepa prireditev. Ob treh je prikorakala mladina v krogih z godbo na čelu k slovesnim večernicam, katere je opravil frančiškanski gvardijan g. p. Gabrijel ob asistenci novega g. župnika od Sv. Marjete Ant. Rantaša. Po cerkvenem opravilu je bil na okusno okrašenem prostoru pred cerkvijo tabor, ki ga je v navzočnosti velike množice vodil domači g. župnik Al. Zalar. Navzoče ljudstvo in mladina je navdušeno vzklikala Nj. Vel. kralju Petru II, knezu namestniku Pavlu, našemu voditelju dr. Antonu Korošču in ostalim. Kot prvi govornik je nastopil g. dr. Josip Leskovar, bivši oblatni predsednik. Za njim je z lepim nagovorom pozdravil mladinski tabor v imenu občine g. župan Kirer, ki je nato predlagal razne brzojavne pozdrave, ki so bili z navdušenjem sprejeti. Za tem je v vnesenih besedah govoril zastopnik Slomškovega fantovskega okrožja Tit Doberšek. Kot zadnji govornik je nastopil g. ravnatelj Jakob Rihter, nekdanji naš kaplan, ki je navdušeno govoril o vzgoji fantov in deklet k osebnostim. Taboru je sledil lepo uspel telovadni nastop. Nastopu je prisostvovalo množestveno občinstvo iz Sv. Petra, Maribora in okoliških krajev. Sijajno uspeli tabor šentpeterske mladine bo ostal vsem v neizbrisnem spominu.

Črešnjevci pri Slov. Bistrici. Zadnje nedelje je bil pri nas otvorjen novi Slomškov dom, ki bo omogočil zdravo izobraževalno in vzgojno delo med našim črešnjevskim ljudstvom. Vršil se je ob tej priliki velik koncert domoljubnih pesmi ob sodelovanju slovenjebistriškega, laporskega pevskega zbora. S tem, da smo na prvo mesto postavili našo domačo pesem, ki se odlepa domače zemlje in tudi širše domovine, smo menda dovolj jasno pokazali, da bo naš dom poleg izobraževalnega dela poglajbljal ljubezen k narodu in državi. Vsem, ki so ob tej priliki prihiteli od blizu in od daleč, da z nami proslave ta velevažni mejnik v zgodovini naše fare, se prav lepo zahvaljujemo, zlasti še zastopniku Prosvetne zveze v Mariboru, g. Kotniku za njegove jedrnate besede.

Polzela. Priprave za zgodovinsko igro »Ben-Hur« naglo napredujejo. Vprizoritev bo v soboto, 1. oktobra, ob 20 in v nedeljo, 22. oktobra, ob 15 v društvenem domu. Začetek bo točno ob napovedani uri. Vstopnice se dobijo v predprodaji od nedelje naprej v gostilni Cizej in v trgovini Uranjek.

Dopisa

Smartno ob Paki. Vrtarska in sadjarska podružnica priredi v šolskih prostorih v nedeljo, 25. septembra, veliko sadjarsko razstavo.

Št. Andraž pri Velenju. Ograja okrog pokopališča je gotova, zato vabimo vse, da nas 25. septembra posetite v obilnem številu, ko bo blagoslovitev ograje ter odkritje spomenika padlih vojakov. Ob 14 slovesne večernice, po večernicah odkritje spomenika, kjer bo govoril bivši vojni kurat in predsednik Zveze bojevnikov g. Ratej. Po blagoslovitvi bo v Društvenem domu družabni večer, pri katerem bo nastopil pevski zbor.

Kmečka trgovina

Trgovina s sadjem

Povprečno so se minuli teden prodajala jabolka po 2.50 do 2.80 din za 1 kg. Sorto »zlata parmena« so pa trgovci kupovali po 3 din za 1 kg, ponekod celo po 3.20 din. Cene sadju v drugih državah so še vedno čvrste in ne bodo padle. Naši sadni trgovci pa po strogem naročilu Izvoznega instituta v Beogradu tudi ne smejo prodajati v Nemčijo sadja ceneje, kot je to določeno v pogodbi med našo državo in Nemčijo. Ta cena je za nemške trgovce, ki kupujejo sadje od naših trgovcev, določena za september na 3.60 do 3.70 din za 1 kg, postavljeno na jugoslovansko-nemško mejo. Pod to ceno naši trgovci ne smejo prodajati sadja nemškim trgovcem, lahko ga pa seveda prodajajo po višji ceni. Tudi Narodna banka je priskočila na pomoč ter je določila, da se nemška marka ne sme prodajati na borzah izpod 14 din. Tako so tudi v tem pogledu sadni trgovci zasigurni in se jim ni treba bati katastrofe zaradi padca marke.

Izvoz moštnega sadja

Delegat zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Berlinu sporoča, da nam je Nemčija odobrila uvoz moštnega sadja. Tega sadja smemo uvoziti v Nemčijo za 800.000 RM. Isti delegat obvešča naše sadne izvoznike, da so nam nemške pristojne oblasti odobrile za sorto »zlata parmena« in nekatere druge ceno 34 RM za 100 kg, postavljeno na staro nemško mejo (Bodenbach). V našem denarju (računajoč marko po 14 din) znaša ta cena 4.76 din za 1 kg.

Naš izvoz letos občutno pada

Objavljeni so podatki o naši zunanji trgovini. Ti nam kažejo, da je naš izvoz v juliju v primeru z junijem 1938 in julijem lani znatno padel. Ni se pa zmanjšal v znatni meri naš uvoz, tako da je nastala velika pasivnost trgovinske bilance, ki postaja vedno bolj občutna.

Podatki kažejo, da se je naš uvoz od julija 1937 na julij 1938 zmanjšal od 532,56 milij. na 282,7 milij. din ali za 46,92%. Padec po količini ni bil tako znaten: znašal je samo 39,19%, kar kaže, da je zmanjšanje izvoza v največji meri pripisovati nižjim cenam za naše proizvode. Nadalje je naš uvoz od julija lani na julij letos padel samo od 427,15 na 403,2 milij. din ali po vrednosti za 5,6%, po količini pa je celo narastel za 43,27%.

Skupno je v prvih sedmih mesecih letos znašal naš uvoz 754.557 ton (1937: 598.210 ton) v vrednosti 3.048,84 (2.847,7) milij. din in znaša dvig pri količini 26,14%, pri vrednosti pa 7,06 odstotkov. Istočasno je znašal naš izvoz 2.129.351 ton (2.544.506 ton) v vrednosti 2.670,35 (3.353,36) milij. dinarjev in je tako nastopil pri količini padec za 16,32 odstotkov, pri vrednosti pa za 20,73 odstotkov.

Največ smo letos izvozili koruze, konoplje, konj, govedi, prašičev, masti, svežega mesa, stavbnega lesa, železniških pragov, cementa, svinca, bakra in drugih rud. Popolnoma pa je zaenkrat še izostal izvoz tobaka in pšenice, zaradi česar je naša trgovska bilanca v prvi vrsti pasivna.

Pred letošnjo trgatvijo

Zaloge starega vina cenijo na vso državo še 3000 vagonov, od tega pa se ga nahaja največ v Banatu in Sremu. V Sloveniji so zaloge domalega že izčrpane, prav tako v Dalmaciji. Po trgatvi so lanske leto znašale zaloge vina pri nas 2.500.000 hl. V Hercegovini so s trgatvijo že pričeli. Trgatev bo tam letos srednja. Grozdje se prodaja po 3 din za 1 kg. — V Dalmaciji trgatev zadržujejo, ker so se vinogradi zaradi dežja v prvih dneh septembra zelo popravili ter je sedaj lepo vreme in grozdje zelo dobro zori. Sodijo, da bo trgatev za 30% boljša od lanske, dočim je avgusta še izgledalo, da bo zaradi suše za 25% slabša. Stanje vinogradov v Vojvodini je zelo zadovoljivo. Enako je tudi v Sremu. Le pri nas v Sloveniji se je stanje vinogradov zaradi deževja in mrzlega vremena precej poslabšalo in če ne bo do trgatve lepše vreme, bomo brali slabo in kislo grozdje.

Hmelj

Hmeljarska zadruga v Žalcu poroča, da se pri prav živahnem zanimanju in povpraševanju nadaljuje v nezmanjšanem obsegu nakupovanje letošnjega pridelka. Cene so se nadalje učvrstile

ter se je za boljše in najboljše blago plačevalo 25—27 din za 1 kg. Sicer pa presoja kakovosti blaga ni več tako stroga in tudi sorazmerno slabše blago že doseže boljše cene. Ker so zaloge letošnjega pridelka že precej redke, se drže hmeljarji vedno bolj rezervirano ter odločno zahtevajo najvišje cene.

Slinavka in parkljevka

Po najnovjšem poročilu kr. banske uprave v Ljubljani je bila slinavka ugotovljena še v naslednjih krajih: Krašna, Konjice in Prihova, Brezovica, Ljutomer, Hoče in Ljubljana mesto. Zlasti se je razširila bolezen v Dobrovniku (okraj Lendava), kjer je bilo 10. avgusta okuženih samo 9 dvorcev, 25. avgusta pa že 204 dvorci. Znatno se je razširila tudi v radovljiškem okraju.

Glede slinavke v Mariboru je izdalo mariborsko mestno županstvo sledeči razglas: Ker se ni pojavil od 1. septembra noben nov primer slinavke in parkljevke v mestu Mariboru, se ukinejo odredbe razglasa z dne 1. septembra in veljajo za naprej sledeče odredbe: 1. seneni sejmi se dovolijo; 2. živali v mestni klavnici morajo biti takoj sproti poklane; 3. špeharjem je dostop v mestno klavnico prepovedan.

Goveja živina

Na zadnjih sejmih so bile dosežene sledeče cene: v Ljubljani: voli 5.50—6 din, 4.50—5 din in 3.50—4.50 din, telice 5.50—6, 4.50—5 in 3.50—4.50 din, krave 5.50, 4.25 in 2.50—3.50 din, teleta 7 in 6 din. — Novo mesto: Na težo se je prodajala goveja živina od 2.60 do 5.50 din. Najvišja cena volov je bila 2700 din za glavo, najnižja 1800 din, pri kravah najvišja 2100 in najnižja 800 din, pri juncih najvišja 2200 in najnižja 1700 din, telice so se prodajale od 1500 do 1800 din za glavo. — Ptuj: voli 3.25—5 din, krave 2.50—5 din, bikli 4 do 4.50 din, junci 3.75—4.25 din, telice 4.25 do 4.75 din, teleta 6 din.

Svinje

Na ptujskem sejmu so se prodajali pršutarji 7.50—8 din, plemenske svinje 6.75—7.25 din za 1 kg žive teže; mladi pujski 6—12 tednov stari so bili po 90—150 din za glavo. — Na Dolenjskem so mladi prašički 90—130 din, večje svinje za rejo po 1100 din za glavo. — Na Gorenjskem so špeharji po 10.25 din, pršutarji 8.50—9.50 din za 1 kg žive teže; mladi pujski 7—8 tednov stari so po 130—210 din za glavo. — V Ljubljani so

špeharji po 10, pršutarji po 9 din. — V Italiji so se cene svinj dvignile. Dočim so bile prej cene prašičev za mast v teži nad 180 kg le po 550 do 560 lir za 100 kg, plačujejo sedaj 590 do 600 lir za 100 kg. Cene imajo še vedno tendenco dvigavanja, ker so zaloge špehastega blaga izčrpane.

Surove kože, ovčja volna

Goveje surove kože se prodajajo po 8—10 din, telečje po 11 in svinjske surove kože po 6 din za 1 kg. — Neoprana ovčja volna je po 24—26, oprana pa po 34—36 din za 1 kg.

Vrednost denarja

1 angleški funt 238 din, ameriški dolar 43.33 din, nemška marka 14.70 din, pengö 8.60 din, belga 7.40 din, 100 francoskih frankov 1410 din, 100 švicarskih frankov 1000 din, 100 italijanskih lir 228 din, 100 holandskih goldinarjev 2370 din, 100 bolgarskih levov 44.50 din, 100 romunskih lejev 32.25 din, 100 češkoslovaških kron 150 din.

Mariborski trg

Na trg v soboto, 17. septembra, so kmetje pripeljali 18 voz in 138 vreč krompirja 1 kg po 0.75 do 1.50 din, 6 voz in 52 vreč čebule 1 kg 2—3 din, česen 5—7 din, 6 voz zelja glava 0.50—4 din, kislo zelje 1 kg 4 din, kumarce komad 0.25—1 din, zelena paprika 6—12 komadov 1 din, karfiola komad 1—8 din, ohrovt komad 0.50—2 din, hren 1 kg 8—9 din, zelena komad 0.50—3 din, buče komad 0.50—2.50 din, paradizniki 1 kg 2 do 4 din, peteršilj šopek 50 par, glavna solata komad 0.50—1 din, endivija komad 0.25—1 din, kupčki po 1 din: radič, špinača, vrtno korenje, fižol v stročju, luščen grah liter 10 din, majaron šopek 0.50—1 din. Sadje je na trgu imelo sledeče ceno: jabolka kg 1.50—5 din, hruške 5—8 din, slive 6—8 din, črnice (borovnice) liter 2.50 do 3 din, breskve 1 kg 4—12 din, grozdje 4—10 din, luščeni orehi 38 din, maline liter 3.50—4 din, brusnice 7—8 din, šipek 3 din. Na trgu je bilo 8 vreč pšenice 1.75—2 din, 9 vreč rži 1.50—1.75, 8 vreč ječmena 1.25—1.50 din, 11 vreč koruze 1.50 do 1.75 din, 8 vreč ovs 1 din, 7 vreč prosa 1.25 do 1.50 din, 9 vreč ajde 1.50 din, 16 vreč fižola 1.50—2.50 din. Mleko je bilo po 1.50—2 din liter, smetana 10 din liter, surovo maslo 1 kg 24 din, čajno 28—32 din, domači sir 8—10 din, jajca komad 0.70—1.25 din. Prinesli so: 284 kokoši 18 do 25 din, 973 piščancev par 18—50 din, 5 gosli 35—40 din, 7 puranov 35—45 din, 19 rac 12 do 20 din, 30 domačih zajcev 5—25 din. Na trgu je bilo 5 voz sladkega sena 100 kg 80—90 din, 1 voz otave 100 kg 65 din in 1 voz pšenične slame 100 kg 40 din. Špeharjev na trg ni bilo.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Kemična preiskava boksita. Štefan K. Ako hočete dati Vašo aluminijevo rudo (boksit) kemično preiskati, jo pošljite v »kemični laboratorij univerze« v Ljubljano. Za preiskavo bo treba plačati par sto dinarjev. — Boksita je na Stajerskem mnogo, še več ga je po Dalmaciji.

Prodaja posestva, obremenjenega z zaščitenim dolgom. H. J. v B. Ste lastnik posestva, obremenjenega z zastavno pravico za dolg, glede katerega uživate zaščito. Rad bi to posestvo prodal z dolgom vred, ker potrebujete denar za prevzem domačije. — Za prodajo prvega posestva ni ovire, odnosno ne potrebujete nikakega dovoljenja. Opozarjamo Vas le na to, da ako Vas upnik izrecno ne izpusti iz obveze, Vi vzlic prevzema dolga po kupcu še vedno jamčite za plačilo tega dolga. — Kupec bo dolžan plačati dolg v obrokih in po znižanju, kakor je bilo Vam dovoljeno.

Lisica pokončava kokoši. Odškodnina? J. M. na P. Vam in mnogim drugim je lisica pokončala kokoši in piščance. Vprašate, ali lahko prisilite lovozakupnika, da Vam poravnava škodo, zlasti ker ne pokončava lisic; ali lahko sam pokončate lisico, kakto in kje. — Po lovskem zakonu je lovski upravičenec dolžan povrniti le škodo po lovu, to je škodo, ki jo s lovom store on sam, njegovi čuvaji, pomočniki, sluge in njegovi lovski gostje, kakor tudi vso škodo, povzročeno po njihovih lovskih psih; nadalje škodo po divjačini, to je praviloma vsako škodo, ki jo v njegovem lovišču stori z lovopustom zaščiteni divjačina na zemljiščih in pridelkih, ki so na teh zemljiščih. Lisica pa žal ne spada k zaščiteni divjačini, marveč k nezaščiteni. — Nezaščiteni divjačino sme lastnik, zakupnik ali užitek posestva v svoji ograjeni naselbi ali ograjenem dvorišču ujeti in ubiti. — Ubila lisica pripada lovskemu upravičencu! Smete jo

pa zadržati v zavarovanje škode, ki Vam jo je povzročila.

Koncesionirana pisarna »Central« v Zagrebu. M. Š. Doslej žal še nimamo zanesljivih informacij glede te pisarne. Čim jih dobimo, Vas bomo obvestili.

Priznanje invalidnine zaradi poslabšanja zdravstvenega stanja. I. M. Med svetovno vojno ste bili ranjeni in od granate zasuti. Spoznali so Vas za 20% invalida. Leta 1925 so Vam invalidnino ukinili, ker se Vam je stanje zboljšalo. Sedaj se Vam je pa temeljito poslabšalo, tako da sta Vam nogi otrpnili in ne morete več hoditi. — Ako hočete doseči, da Vam bodo priznali invalidnino, napravite zadevno prošnjo na poveljstvo pristojnega vojnega okrožja, ki Vas bo pozvalo na ponovni pregled.

Zamenjava starih desetdinarskih bankovcev. P. V. Imate še nekaj papirnatih desetdinarskih bankovcev, izdanih leta 1926. Poskusite jih oddati pri davčni upravi. Ako jih ta ne sprejme, jih morate poslati v zamenjavo glavni državni blagajni v Beograd; drugod Vam jih ne bodo več zamenjali.

Vojaški obveznik s skrajšanim rokom in poroka. G. A. Ste edini sin že pokojnih staršev, sestre so se poročile, star ste 24 let, priznan Vam je skrajšan rok, k nastopu vojaške službe še niste bili pozvani, radi bi se poročili, a se bojite, da bi morali potem služiti poln rok. — V Vašem primeru se lahko mirno poročite, ker ne boste s tem izgubili dobrote skrajšanega roka.

Bodeča žica vrh ograje ob banovinski cesti. Lesena ograja mora biti najmanj en meter oddaljena od ceste. V tej oddaljenosti smete vrh ograje potegniti tudi bodečo žico. Slednje se le tik ob javnem potu ne sme namestiti.

Brezobrestna posojila na stanje hiš. J. P. v št. 8. Žal nam ni znano, kateri denarni zavod daje taka posojila; menimo, da nobeden. V kolikor so obstojale ali še obstojajo zadruge, ki se pečajo s dajanjem brezobrestnih posojil, je treba čakati mnogo časa, preden pride kdo na vrsto, ker se navadno posojila dajejo iz deležev, plačanjskih od zadrugarjev, ki pristopajo baš v upanju, da bodo takega posojila deležni. — V Mariboru daje hipotekna posojila na najdaljšo dobo Spodnještajerska ljudska posojilnica, a le do polovice vrednosti nepremičnin, proti vknjižbi na prvo mesto in plačilu obresti.

Višina odškodnine za sadonosnik, odvzet za banovinsko cesto. I. T. v št. Preko Vašega sadonosnika grade banovinsko cesto; posekali so Vam mnogo rodovitnih sadnih drevih in uničili 60 m plot. — Banovina Vam mora vsekakor plačati odškodnino za odvzeto zemljišče in uničeni plot. Višine odškodnine Vam žal ne moremo navesti. V sporu bo merodajno mnenje sodnih cenilcev Vašega okoliša. Nje povprašajte. Imena zveste na občini ali na sodišču.

Rubež v izterjavo povprečnine brez predhodnega opomina. A. S. v S. Leta 1935 Vam je sodišče naložilo plačilo 100 din povprečnine; pred mesecem so Vas na lepem prišli rubit brez kakšnega prejšnjega opomina. — Sodna odločba, s katero Vam je bilo naloženo plačilo povprečnine, postane pravomočna v osmih dneh. V istem roku bi morali plačati povprečnino, ako ni bil določen kak daljši rok. Sodišče nikakor ni obvezano, pošiljati Vam še kakke opomine, marveč je upravičeno urvesti v izterjavo povprečnine izvršbo, čim preteče omenjeni rok. Sodna odločba Vam je bila ustno objavljena ali pa dostavljena v pismenem odpravku.

Sosed zasaja drevje tik za mejo (njivo). I. B. v R. — Ob Vaši njivi je imel tudi сосед njivo; v zadnjem času jo je delno spremenil v travnik ter zasaja drevje tik za mejo. Zaradi tega Vi ne morete svoje njive zorati do meje tako, kakor ste jo preje. — V splošnem ima vsakdo pravico spreminjati kulturo svojih zemljišč in saditi drevje do meje. Le v primeru, ako ste Vi (vštevši Vaše lastniške prednike) že 30 let javno, brez prošnje in sile z zavestjo, da imate k temu pravico, pri oranju do meje stopali preko meje, odnosno obračali na sosedovem svetu in s tem priposestvovali zadevno služnostno pravico, bi mogli soseda prisiliti na odstranitev drevih, ki ovirajo navedeno obračanje.

Dolžnica ne more plačati obrokov. F. T. v B. Odvetniku dolgujete pravdne stroške, plačali ste že več tisočev, sedaj pa ne zmorete niti obrokov; toži Vas na plačilo cele glavnice. — Ako Vam je bila priznana zaščita in je bil dolg znižan na polovico, sme odvetnik iztožiti le vse obroke znižanega dolga, ne pa celo glavnico. Ako pa ne zmorete plačila zaradi elementarnih nezgod, zaradi katerih ste bili oproščeni plačila davkov, sme od-

vetnik iztožiti le vsakokratni obrok in žal seve tudi voditi izvršbo.

Brat daje bratu-privzitarju nezadostno oskrbo. A. M. Po smrti očeta je prevzel posestvo Vaš brat, ki bi Vam moral po poslednjevoljni odredbi očeta dati popolno oskrbo do smrti. Brat strbi zelo slabo za Vas, nasprotno pa Vi na njegovem posestvu pridno delate in ste delali še tudi pred smrtjo očetovo. Vprašate, ali ste upravičeni zahtevati za svoje delo plačilo in ali bi se mogli odseliti. — Preglejte dobro očetovo oporoko, odnosno eventualni dedni dogovor, ali piše tam kaj o tem, da bi morali Vi po svojih močeh ali kakor koli pomagati pri delu na bratovem posestvu. Le ako ni v tej smeri ničesar določenega, tedaj Vam pritiče za prostovoljno opravljena dela odmena. Ako Vas je brat prosil za pomoč ali ako ste mu pomagali z njegovo vednostjo in voljo, tedaj Vam mora plačati toliko, kolikor znaša povprečna primerna mezda za enaka dela v Vašem kraju. Ako pa ste delali brez izrecnega ali tihega soglasja z bratom, tedaj morete zahtevati le toliko, kolikor je Vaš brat s tem prihranil (obogatel), odnosno je prišlo posestvu v prid. — Isto velja za delo pred očetovo smrtjo. Takrat najbrž prevzitek, odnosno oskrbe niste imeli izgovorjene, zaradi česar bi trebalo vštetiti vrednost oskrbe, ki Vam jo je brat dal. — Pravica zahtevati primerno mezdo zastara v treh letih, iz naslova obogatitve pa morete tožiti skozi 30 let. — Na vsak način ste upravičeni iztožiti od brata vse one datjave, ki jih je dolžan dajati po očetovi odredbi. Ta pravica (do posameznih datjav) zastara v treh letih. — Od brata odseliti in zahtevati oskrbo v denarju bi mogli zahtevati le, ako bi Vam bilo bivanje pod njegovim streho neprimerno otežkočeno. Ako pa ta pogoj ni podan, je stvar svobodnega dogovora, ali Vam hoče namesto datjav prevzitek izplačati odpravnino. Nam se znesek 25.000 din z ozirom na Vašo mladost in ako niste dolžni na posestvu pomagati, ne zdi pretiran. Povprašajte za mnenje še kakšnega sodnega cenilca Vašega okraja, zlasti tudi glede primerne mezde za Vaše delo.

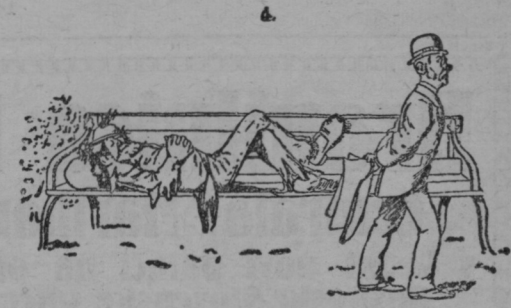
Ali mora mati plačati bolnišnične stroške za sinah? F. Ž. Zakon o bolnišnicah določa, da plačujejo bolnišnične pristojbine bolniki sami ali drugi, ki so po zakonu za to zavezani, razen, ako občina potrdi, da tega ne zmorejo. Po občem državljskem zakonu bi morali stroške oskrbe Vaše žene v bolnišnici plačati Vi kot njen zakonski mož. V podrejeni vrsti bi morala te stroške plačati Vaša žena sama, ako ima s čim, odnosno ako ima kaj premoženja; ako pa tudi žena ne zmore plačila, preide dolžnost plačila na njene starše. Nikakor pa ni Vaša mati dolžna plačevati bolnišnične stroške za sinah. Brez predhodne tožbe in sodbe se Vaši materi ni treba bati sodne rubeži. Zoper eventualno administrativno rubež pa se naj pritoži na bansko upravo.

Med veslarji je bil eden, ki sta ga Matjažek in Tinček zelo ljubila. Bil je tih, molčeč. Toda če sta ga prosila, jima je pripovedoval — v domačem jeziku, da je doma tam daleč pod gorami, da so mu okrutni grofje razbili družino, njega prodali v sužnost, na galejo, sinka pa zaprli v grajsko temnico. »Močno ti je bil podoben!« je rekel in pobožal Matjažka po licu.

(Dalje prihodnjice)

Potepuhov humor (Štiri slike brez besedila)

Ciganska

Kmet (ciganu): »No, cigo, eno uro že ješ, zdaj si že gotovo sit!«
Cigan: »še ne preveč, le čeljusti so nekotično utrujene...«

Našim malčkom

Matjažek

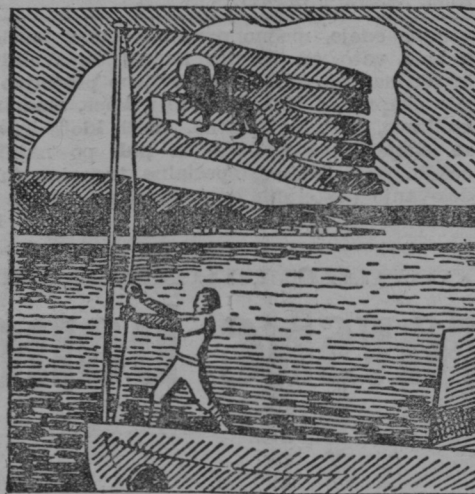
Junaškega Slovenca povest v slikah

Spredaj na kijunu je sedel možakar in z lesenim kladivom tolkel na kovinsko ploščo takt, po katerem so veslali. Z budnim očesom je pazil na veslarje. Če je kdo le za

37

hipec prepozno poprijel, je namignil pazniku, ki je neusmiljeno zavihljal svoj korobač.

Če so pluli v kako luko, so razvili benečansko zastavo, rdeče polje z levom sv. Marka, ki so ga častili za zaščitnika. Pred to zastavo je vse trepetalo razen — Uskov. Galeja se je vračala v Benetke.

Prej, nego kupite blago za damske, moške in otroške plašče, obleke, kostume, hubertuse itd., 1459 obiščite

ČEŠKI MAGAZIN MARIBOR, ULICA X. OKTOBRA,

in se prepričajte o najnižjih cenah in najboljših kvalitetah. — — Krojaške potrebščine!

Vsak je svoje sreče kovač!

V kratkem se prične 37. kolo državne razredne loterije, ko bo zopet izžrebanih velikih in majhnih dobitkov v skupni vrednosti ca 65.000.000 din. Ne obotavljajte se in obrnite se čimprej in zaupljivo na našo hišo sreče in glavno kolekturo

Bezjak - Maribor

Gospoška 25, telefon 20-97, kjer boste našli veliko izbiro novih srečk! Odločite se pravočasno! — Sreča Vas kliče! — Cela srečka stane 200 din, polovica 100 din in četrtinka 50 din. 1446

MALA OZNANILA

Cenik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.—. (Preklci, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. — Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.—. — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

Službo išče oženjen organist. Naslov v upravi. 1426

V župnišče se sprejme s 1. oktobrom poštena, delavna, varčna in zdrava kuharica-gospodinja. Ponudbe upravi pod »Oktober 1428«.

Sprejemem hlapca h konjem, treznega in poštenega. Mora pa biti vajen vsem voznjam. Pijanci izključeni. Cvetko Franjo, Sv. Trojica v Slovenskih goricah. 1420

Hlapec, trezen, starejši, vajen vseh kmetijskih del in tudi konj, se sprejme pod ugodnimi pogoji na večji kmetiji v Slovenskih goricah. Naslov v upravi »Slov. gospodarja«. 1424

Mlad par brez otrok išče službo majerja ali hišnika. Priek Anton, Maribor, Vinarska 35. 1412

Hlapca, pridnega samca, 30—50 letnega, za kmečka dela, ki se dobro razume v vinogradu, sprejme Plohl, Ptuj, Muršičeva 4. 1414

Poštenu deklo za vsa kmečka dela sprejme takoj Josip Elšnik, Sv. Peter pri Mariboru. 1389

Trgovski vajenec, zdrav, močan, priden fant z nekaj razredi meščanske šole ali gimnazije, iz dobre krščanske družine, se sprejme v uk v mešani trgovini v mestu, z vso oskrbo po dogovoru. Znanje nemščine željeno. Lastnoročno pisane ponudbe je poslati upravi »Slovenskega gospodarja« pod: »AK 306—1432«.

Iščem mesto viničarja, dobrega gospodarja. Razumem vsa poljska in vinogradniška dela. Naslov v upravi. 1438

Majerja ali oferja, pridnega, poštenega, 3—4 delovnih moči, se sprejme. Vprašati: Restavracija »Union«, Maribor. 1447

Razpisuje se služba organista in cerkovnika v Marija širje, p. Zidani most. Prednost ima obrtnik ali upokojenec. Ponudbe na župni urad. 1442

Viničarja, tri ali več delovnih moči, iščem. Drogenik, Studenice pri Poljčanah. 1431

Kolarskega vajenca sprejemem takoj. Osterc Andrej, Verzej, p. Križevci pri Ljutomeru. 1441

Viničar, tri osebe, brez malih otrok, se sprejme pri Hlade Franc, Sv. Jurij ob Pesnici. 1434

POSESTVA:

Novozidana hiša, deset let davka prvsta, sedem sob, klet, vrta 500 m², nosi letno najemnine 10.000 din, industrijsko predmestje Maribora, naprodaj. Hipoteka 30.000, gotovine potrebno samo 42.000. Informacije pri: Postržin, Pobrežje-Maribor, Gosposvetska 56. 1416

Posestvo se proda četrt ure od trga Šmarje pri Jelšah. Hiša z 2 sobama, 2 staji, 2 kleti, vse pod eno streho, 2 oralna zemlje, od tega tričetrt oralna vinograda, ostalo samonosnik s plemenitimi jabolkami in senožit. Pojasnila daje na vprašanja: Ladislav Ciglencečki, brivec, Šmarje pri Jelšah. 1418

Hiša z dobro idočo trgovino, novim gospodarskim poslopjem in tremi oralni zemlje se zaradi selitve ugodno proda ali da v najem. Rozman Vilko, Osek 46, Sv. Trojica v Slov. goricah. 1429

Prodam posestvo, 15 oralov, Biš 23. Sv. Bolfenk v Slov. goricah. 1435

Vzamem v najem kmečki mlin ali posestvo na spopolnino pridelkov. Pojasnila poštnoleže Zg. Polskava. 1443

RAZNO:

URE, ZLATNINO, SREBRNINO in OČALA v veliki izbiri nudi Jakob Mulavec, Maribor, Kralja Petra trg 1, pri glavnem mostu. Kupujem zlato. Popravila točno. Cene nizke. 1437

»Pri starinarju«, Zidanšek, Maribor, Koroška 6, kupite najceneje ostanke barhenta, žameta, cajga, belo, rjavo in plavo platno, žametaste obleke od 12 din, predpasnike, moške in ženske srajce, moške in ženske hlače, ostanke oksforda, svilnat popelin. 1444

Auto Fiat T. 514 se poceni proda Smontara I., Maribor, Magdalenska ulica 15. 1433

Priporoča se Kupčič-eva drevesnica in trsnica na Ptujski gori! 1427

Kompletno moško obleko, izdelek domače obrti, za din 150, 180, 210 in 240, kupite najboljše v trgovini Jurij Kokol, Maribor, Glavni trg 24 (pri avtobusni postaji). 1227

Pozor! Preden si nabavite jesensko blago, si oglejte lepo zalogo novodošlega blaga, ki Vam ga nudi po zelo znižanih cenah Mira Penič, Maribor, Vetrinjska 9. 1406

Išče se valjčni stol 30—40 cm širine, dobro ohranjen. Naslov v upravi. 1430

Posteljne odeje, močno prešite (domač izdelek), z belo vato od 70 din naprej, zglavniki od 30 din naprej, tuhne, izgotovljeno posteljno perilo (kapne od 68 din naprej), koce, slamarice, madrace, posteljno platno, inleti, klote in svilo za odeje, zavese, perje in puh po najnižjih cenah. Ana Stuhec, specialna trgovina in izdelovanje posteljnih odej, Maribor, Stolna ulica 5. 1436

Izgubila se je aktovka z dokumenti na ime Toplak Franc. Najditelj naj jih odda proti lepi nagradi pri predstojništvu ptujske policije. 1445

Posnemalnik za mleko in pinjo proda Hrga, Bra-tonečice, p. Velika Nedelja. 1418

Izgubil se je pes ptičar, resast, rjave barve s majhnimi sivkastimi pikami, sliši na ime »Atos«. Najditelj naj ga odda proti nagradi — ali pošlje obvestilo: Markež Francu v Slov. Konjicah. 1417

Preklie. Senica Terezija, kuharica v župnišću v Sv. Rupertu, obžaluje in preklie vse žalitve in klevete, katere je izrekla napram posestniku Pavlu Bence pri sodni razpravi 31. avgusta na licu mesta v Konjicah. 1415

V šolo z novo ABOZA obleko ker je trpežna in poceni. Velika izbira na zalogi:

J, PREAC, Maribor, Glavni trg 13

Vse vrste štampiljk

za urade, trgovce, obrtnike in privatnike naročajte v Cirilovih knjigarnah Maribor in Ptuj.

Šiviljam priporočam: poceni raznovrstno svilo po 8, 10, 12 din meter.

I. TRPIN, Maribor, Vetrinjska ulica 15.

Dotrpel je naš dobri, nepozabni oče, tast, brat, stric, ded in praded, gospod

Šumenjak Alojz

ter zatisnil 18. septembra svoje trudne oči v 82. letu, previden s tolažili za umirajoče.

K večnemu počitku smo ga položili v torek, 20. septembra, na pokopališču v Mur. Soboti.

Naj v miru počiva!

Murska Sobota, Kranj, Pekre, dne 21. septembra 1938.

Dr. Šumenjak Slavko in Jan-ko, sinova — Ana, snaha — Zora, Slobodan, Miran, Iva, dr. Otmar in Ema Potrč ter ostalo sorodstvo.

Brez posebnega obvestila.

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

RAZNO:

Sode vseh velikosti iz cepanega ali rezanega lesa Vam napravi dobro in poceni Ledinek Pavel, sodar, Maribor, Gozdna 6. 1363

Kupujem staro zlato, srebrni denar (krone, góldinarje, tolarje) po najvišji ceni. Stumpf Alojzij, zlatar, Maribor, Koroška cesta 8. 1154

Vsakovrstno manufakturno blago, robe, odeje, pletenine, perilo, predpasnike itd. kupite dobro in poceni v trgovini Jurij Kokol, Maribor, Glavni trg 24 (pri avtobusni postaji). 1227

Kmetje, delavci! Najceneje kupite manufakturno, pletenine, perilo, špecerijo, železnino in usnje v novi trgovini Ivan Meško v Središču. Nakup deželnih pridelkov in svinjskih kož. 1393

Pletenine iz lastne pletarne izdeluje po meri v teku šestih ur za otroke jopce od 12 din, damske-moške od 25 din naprej pri »Luna«, samo Glavni trg 24. 1296

V Ptuj zraven kolodvora si lahko ogledate našo trsnico, v kateri je nad 20 sort trsnega izbora na raznih podlagah in v kateri je dosegla rast poganjkov 70—100 cm. — V nasadih pri Sv. Bolfanku v Slov. goricah pa imamo sadno drevje in nad vse lepe sadne divjake. Naročite že sedaj od trsnice in drevesnice Čeh, Sv. Bolfank v Slov. goricah. Ceniki zastoj! 1303

Jesen, zima! — Ostanke mariborskih tekstilnih tovarn, prstnobarvni, brez napak, in sicer: Paket serija »R« z vsebino 16—20 m dobro uporabnih ostankov flanelov in barhentov za žensko obleko, moško in žensko spodnje perilo, 128 din. — Reklamni paket serija »K«, vsebina 20—25 m boljšega flanela za moško, žensko in otroško perilo, v najlepši sestavi, paket 130 din. — Dalje specialni paket »original Kosmos D« z vsebino 17—21 m Ia barhentov za ženske obleke, bluže in prvovrstnih flanelov za pidžame, žensko, moško in otroško perilo, za izjemno ceno 150 din. — Paket serija »Z«, vsebina 3—3.20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum ali plašč, in sicer: »Z/1« 130 din, »Z/2« 160 din, »Z/3« 200 din, »Z/4« 250 din, »Z/5« 300 din. Vsa podloga za moško obleko po kakovosti 80, 100 in 120 din. Trgovcem popust! Vsak paket poštnine prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Nešteto priznanj odjemalcem na razpolago. Pišite še danes: »Razpošiljalnici Kosmos«, Maribor, Kralja Petra trg. Na zalogi še tudi letni paketi.

En sam dinar
Vam lahko včasih reši vse imetje

— če porabite ob pravem času en dinar več, da si ohranite nekaj tako dragocenega kot je Vaše perilo. Ne varčujte pri milu, ker samo izdatno in blago milo temeljito odpravi nesnago in varuje Vaše dragoceno perilo.

**SCHICHT^{ovo}
TERPENTINOV
MILO**

pere bleščeče belo

Cenjenim odjemalcem se vljudno naznanja, da se je Knjigarna Panonija v Ljutomeru presečila v bivšo Vilarjevo hišo ter svojo zalogo bogato izpopolnila, a cene znižala, tako da bo vsak zadovoljen rekel: Panonija v Ljutomeru poceni prodaja. Za nadaljno naklonjenost se priporoča Zupé Anica. 1077

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljšo: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 461

2500 din potrebujete, da zaslužite 1000 din mesečno doma. Dopise: »Anos«, Maribor, Orožnova 6. Postranski zaslužek! 731

Čepe in trpežne fantovske obleke za šolo in dom od 50 din naprej, izdelek domače obrti, kupite najboljše v trgovini Jurij Kokol, Maribor, Glavni trg 24 (pri avtobusni postaji). 1227

Kobila za hribovito vožnjo sposobna, na prodaj, ali za lažjo v zamenjavo. Caf, Pobrežje, pri tovarni Thoma. 1391

Vse za šolo

knjige in potrebščine v

Tiskarni sv. Cirila

v Mariboru:
Koroška cesta 5,
Aleksandrova cesta 6,
Kralja Petra trg 6.

v Ptuj:
Slovenski trg 7.

Boste zadovoljni!

NAVEGJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVINI

BLUZE iz vzorčastega cefirja	30	DAMSKÉ OBLEKE iz modno karirane tkanine	110
DAMSKA SUKNENA krila, močna in topla	55	DAMSKÉ OBLEKE iz pomodne tkanine. Različni kroji	76
DAMSKÉ OBLEKE iz volnene tkanine	160	SPORT KOSTIMI iz volnene tkanine	199

Konfekcija
iz lastne tovarne

Stenmecki CELJE 24

CENIK IN VZORCI ZASTONJ

Za šolo

obleke, hubertuse
čevlje, perilo i.t.d.
nudi najugodnejše
konfekcija

JAKOBLAH

Maribor, Glavni trg 2

908

Nalivna peresa

od Din 6.— višje, v Cirilovih prodajalnah
Maribor in Ptuj.

Halo!

Halo!

Naznanjam

cenjenemu občinstvu, da sem

v Ptujju na Slovenskem trgu**otvoril novo drogerijo**

Vodil bom vse v to stroko spadajoče
predmete ter se najtopleje
priporočam

Skočir Bogomir

Cene nizke!

Postrežba solidna!

Lastniki srečk!

Iščemo one srečneže, ki so že zadeli glavni ali
večje dobitke, česar pa še ne vedo. — Lastniki
srečk vojne škode, rdečega križa, tobačnih srečk
javite nemudoma vse svoje srečke s serijami in
številkami na naslov: »Novice o srečkah«, Maribor,
Cankarjeva ulica 14. Priložite 3 dinarje v
znakah! 1352

Hranilne knjižice vseh denarnih zavodov,
3% obveznice, bone, delnice itd.
Valute (tuj denar) vseh držav — kupimo
takoj in plačamo najboljše 1076
Bančno Kom. zavod
Maribor, Aleksandrova cesta 40
Prodaja srečk drž. razredne loterije

Kupujte pri naših inserentih!**Ljudska posojilnica v Celju**

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

☛ v novi palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice ☛

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najboljše. Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in
hiš nad 4000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem

V S A K PREVDAREN SLOVENSKI GOSPODAR
Z A V A R U J E

SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE LE PRI

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

PODRUZNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

☛ KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI! ☛

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

Gospoška ulica 23**v Mariboru**Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

☛ Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. ☛

Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—.